PARKANO

Parkanon kaupungin rakennusjärjestys

OAS	Rakennus- ja ympäristölautakunta	1.10.2024 § 103
Luonnos	Rakennus- ja ympäristölautakunta	6.5.2025 § 51
Ehdotus	Rakennus- ja ympäristölautakunta	9.12. 2025 § 126
	Rakennus- ja ympäristölautakunta	7.4.2026 § 32
	Rakennus- ja ympäristölautakunta	8.9. 2026 § 94
	Kaupunginhallitus	14.9.2026 § 182
Hyväksytty	Kaupunginvaltuusto	28.9.2026 § 46
Voimaantulo	1.1. 2027	

PARKANO

SISÄLLYS

1 YLEISTÄ 8

1 § Rakennusjärjestyksen tehtävä ja tavoite 8

2 § Rakentamistapaohjeet 8

3 § Rakennushankkeen ja toimenpiteen ennakkolausunnot 8

4 § Määritelmiä soveltamisesta 9

2 LUKU RAKENNUSKOHTEEN RAKENTAMINEN 10

5 § Rakennuskohteen sopeutuminen ympäristö- ja kuntakuvaan rakennuspaikoilla ja yleisillä alueilla 10

5.1 Yleiset määräykset 10

5.2 Tekniset laitteet julkisivussa 10

5.3 Korjausrakentaminen 10

6 § Rakennuskohteen sijoittaminen rakennuspaikalle 10

6.1 Yleiset määräykset 10

6.2 Erityismääräys asemakaava-alueilla 11

7 § Rakennuskohteen korkeusasema 12

7.1. Yleiset määräykset 12

7.2 Erityismääräykset asemakaava-alueilla 12

8 § Tontin rajan ylittäminen katu- tai muulle yleiselle alueelle 12

8.1 Rakennuksen vähäiset ylitykset yleisille alueille 12

8.2 Rakennukseen kiinnitettävän vähäisen laitteen, suojan ja katoksen vähäiset ylitykset yleisille alueille 13

9 § Tontin sisäisen rakennusalueen rajan ylittäminen 14

10 § Maanalainen rakentaminen 14

11 § Rakennuspaikan ja rakennuskohteen osoitemerkintä 14

11.1 Yleiset määräykset 14

11.2 Erityismääräykset asemakaava-alueilla 15

12 § Rakennuspaikan ja rakennuskohteen valaistus 15

13 § Mainos- ja tekniset laitteet 15

13.1 Yleiset määräykset 15

13.2 Valaistut laitteet 15
13.3 Siirrettävät laitteet 16
3 LUKU ERITYISET MÄÄRÄYKSET RAKENTAMISESTA ASEMAKAAVA-ALUEEN ULKOPUOLELLE 16
14 § Suunnittelutarvealueen määrittäminen 16
15 § Rakennuspaikalle asetettavat vaatimukset 16
15.1 Yleiset määräykset 16
15.2 Selvitysvaatimukset 16
15.3. Asuinrakennuspaikkaa koskevat määräykset 17
15.4 Puhtaan siirtymän rakennuspaikkaa koskevat määräykset 17
16 § Rakennusoikeus, rakennuskohteiden koko ja käyttötarkoitus 17
16.1 Pysyvään asumiseen tarkoitettu asuinrakennuspaikka 17
16.2 Pienteollisuus asuinrakennuspaikalla 18
16.3 Pysyvään asumiseen tarkoitettu asuinrakennuspaikka ranta-alueella 18
16.4 Loma-asumisen rakennuspaikka ranta-alueella 18
16.5 Muut rakennuspaikat ranta-alueen ulkopuolella 19
16.6 Kellari- ja ullakkotilojen rakentaminen 19
17 § Rakentamisen määrä, maatilarakentaminen 19
17.1 Rakentamisen määrä 19
17.2 Asuinrakentaminen 19
17.3. Muu rakentaminen maatilalla 20
18 § Eläinsuojat muualla kuin maatilalla 20
18.1 Rakentamisen määrä 20
18.2 Etäisyysvaatimukset 20
4 LUKU RAKENTAMINEN RANTA-ALUEILLA 20
19 § Rakennuskohteen sopeutuminen ranta-alueille 21
20 § Lupaa edellyttävän rakennuskohteen korkeusasema ranta-alueilla ja muilla alavilla alueilla 21
20.1 Yleiset määräykset 21
20.2 Määräykset alimmista rakentamiskorkeuksista 21

21 § Vähimmäisetäisyydet rantaviivasta 22
5 LUKU RAKENTAMISEN LUVANVARAISUUS 23
22 § Luvanvaraisuudesta vapautetut uudisrakentamiskohteet ja niitä koskevat määräykset ... 24
22.1 Yleismääräys 24
22.2 Aidat ja niiden tukimuurit 24
22.3 Tukimuurit 25
22.4 Aurinkosähköjärjestelmät 25
22.5 Ilmalämpöpumput 25
22.6 Jätevesijärjestelmät 26
22.7 Julkisivuun kiinnitettävät laitteet 26
22.8 Laiturit 27
22.9 Kasvihuoneet ja kasvutunnelit 27
22.10 Lantalat, lietesäiliöt ja laakasiilot 27
22.11 Siilot ja varastointisäiliöt 27
22.12 Liikuteltavat laitteet 28
22.13. Puistomuuntamot 28
23 § Luvanvaraisuudesta vapautettavat korjaus- ja muutostyöt ja niitä koskevat määräykset 28
23.1 Yleismääräys 28
23.2 Asuinrakennusten (ei koske kerrostaloja ja rivitaloja) terassien ja parvekkeiden lasittaminen 28
23.3 Savupiiput ja tulisijat 29
23.4 Julkisivun ja katon värisävyn ja (materiaalin) muutokset 29
24 § Luvanvaraisuudesta vapautettavat maisemaa muuttavat toimenpiteet- puidenkaataminen 29
6 LUKU RAKENTAMINEN ERITYISALUEILLA 30
25 § Arvokkaat ja suojellut ympäristöt ja kohteet 30
25.1 Arvokkaan kulttuuriympäristö- ja maisema-alueen sekä kohteen määritelmä 30
25.2 Eritysalueen yleiset määräykset 30
25.3 Suojellun rakennuksen määritelmiä 31

25.4 Selvitysvaatimukset 31
26 § Rakentaminen pohjavesialueilla 32
26.1 Pohjaveden suojelu ja pilaantumisen estäminen 32
26.2 Selvitysvaatimukset 33
26.3 Maalämpöjärjestelmän sijoittaminen pohjavesialueilla 33
26.4 Energiavaraston /akkuvaraston sijoittaminen pohjavesialueilla 33
27 § Pilaantunut maaperä 33
27.1 Selvitysvaatimukset 33
27.2 Ilmoitusvaatimus 33
27.3 Määräys 33
28 § Haitalliset yhdisteet 34
28.1 Ilmoitusvaatimus 34
28.2 Määräys 34
29 § Puisten perustusrakenteiden huomioon ottaminen 34
29.1 Yleiset määräykset 34
29.2 Selvitysvaatimukset 34
30 § Melun ja tärinän huomioiminen 34
30.1 Yleiset määräykset 34
30.2 Selvitysvaatimukset 35
31 § Luonnonsuojelu 35
31.1 Selvitysvaatimus 35
7 LUKU LUONNON MONIMUOTOISUUS RAKENTAMISESSA 35
32 § Luonnon monimuotoisuuden huomioiminen kaikilla rakennuspaikoilla 35
32.1 Yleiset määräykset 35
32.2 Pihan rakentaminen 36
32.3 Selvitysvaatimus 36
33 § Erityismääräykset asemakaava-alueilla 36
33.1 Yleiset määräykset 36
33.2 Pihan rakentaminen 36
34 § Erityismääräykset asemakaava-alueiden ulkopuolisilla alueilla 37

35 § Erityismääräykset ranta-alueilla 37
35.1 Yleiset määräykset 37
35.2 Pihan rakentaminen 37
36 § Arvokkaat luontoalueet 37
36.1 Selvitysvaatimus 38
37 § Lintuturvallinen rakentaminen 38
8 LUKU PIHA-ALUEEN RAKENTAMINEN 38
38 § Piha-alueen suunnittelu ja rakentaminen 38
38.1 Yleiset määräykset 38
38.2 Korjausrakentaminen koskeva erityismääräys 38
39 § Piha-alueen korkeusasema 39
40 § Pengerrykset ja tukimuuri 39
41 § Ajoneuvoliittymä ja liikennejärjestelyt, pelastustie 39
41.1 Ajoneuvoliittymä 39
41.2 Liikennejärjestelyjen turvallisuus 40
41.3 Pelastustie 40
42 § Auto- ja polkupyöräpaikat 40
42.1 Moottoriajoneuvot ja sähköiset liikkumisvälineet 40
42.2 Polkupyöräpaikat 40
42.3 Polkupyöräpaikat, korjaus- ja muutostyöt 41
43 § Jätehuolto ja varastointitilat 41
43.1 Jätehuolto 41
43.2 Varastointitilat 42
44 § Tontin lumet 42
45 § Hulevedet ja perustusten kuivatusvedet 42
9 LUKU RAKENNUKSEN TAI SEN OSAN PURKAMINEN 43
46 § Rakennuksen tai sen osan purkaminen 43
46.1 Yleismääräys 43
46.2 Selvitysvaatimukset 43
46.3 Erityismääräys 43

46.4 Purkamistyön toteuttaminen 43
46.5 Tontin siistiminen purkamisen jälkeen 44
10 LUKU YLEISET ALUEET, JULKINEN KAUPUNKITILA 44
47 § Puistot ja muut virkistysalueet, rannat ja laiturit 44
47.1 Puistot ja muut virkistysalueet 44
47.2 Julkisen kaupunkitilan rannat ja laiturit 44
11 LUKU RAKENNUSTYÖN AIKAISET JÄRJESTELYT 44
48 § Työmaan perustaminen, käyttö ja siistiminen 44
48.1 Työmaan perustaminen ja aitaaminen 44
48.2 Säilytettävä puusto 45
48.3 Työmaan siisteys 45
48.4 Työmaasta aiheutuvien haittojen vähentäminen ja torjuminen 45
48.5 Työmaan jätehuolto 45
48.6 Työmaan siistiminen töiden päätyttyä 45
12 LUKU RAKENNUSKOHTEEN JA YMPÄRISTÖN YLLÄPITO 46
49 § Rakennuskohteen ja sen ympäristön hoitaminen 46
50 § Työajoneuvojen ja laitteiden säilyttäminen rakennuspaikalla 46
51 § Rakentamattomat ja rakennetut tontit ja muut alueet 46
13 LUKU ERINÄISET MÄÄRÄYKSET 46
52 § Määräyksistä poikkeaminen 46
53 § Täydentävät määräykset ja ohjeet 47
54 § Rakennusjärjestyksen voimaantulo 47
14 MÄÄRITELMIÄ JA LYHENTEITÄ 47
15 LIITEET 51

PARKANO

1 YLEISTÄ

Rakentamislaki 17.4§ Rakennusjärjestys

Rakennusjärjestyksessä olevaa määräystä ei saa soveltaa, jos yleis- tai asemakaavassa taikka Suomen rakentamismääräyskokoelmassa julkaistussa määräyksessä määrätään asiasta toisin.

1 § Rakennusjärjestyksen tehtävä ja tavoite

Rakentamista kunnissa ohjaavat rakentamislaki ja rakennusasetus sekä joukko muita alueiden käyttämistä ja rakentamista koskevia säännöksiä ja määräyksiä. Lisäksi kunnassa on noudatettava tämän rakennusjärjestyksen määräyksiä, jos oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa, asemakaavassa tai Suomen rakentamismääräyskokoelmassa ei ole asiasta toisin määrätty.

Niillä rakennuskaavoitetuilla alueilla, jotka liittyvät 7.11.1966 hyväksyttyyn rakennusjärjestykseen, koskevat tarkemmat rakentamismääräykset (22- 40§) jotka jäävät voimaan soveltuvin osin noudatettavaksi siihen asti, kunnes niihin liittyvät rakennuskaavat on muutettu.

2 § Rakentamistapaohjeet

Rakentamisen ohjaamiseksi kunta voi antaa alueellisia tai koko kuntaa koskevia rakentamistapaohjeita. Ohjeiden on edistettävä alueen ominaispiirteisiin ja paikallisiin erityisolosuhteisiin sopivaa ja kestävää rakentamista.

Aikaisemman rakennusjärjestyksen nojalla hyväksytyt rakentamistapamääräykset ovat voimassa tämän rakennusjärjestyksen mukaisina rakentamistapaohjeina.

3 § Rakennushankkeen ja toimenpiteen ennakkolausunnot

Kun rakennuskohde tai toimenpide sijoittuu arvokkaaseen ympäristöön tai suojeltuun kohteeseen, tulee hyvissä ajoin ennen toimenpiteeseen ryhtymistä selvittää yhdessä rakennusvalvontaviranomaisen kanssa eri tahojen lausuntotarpeet ja mahdolliset toimenpidettä rajoittavat tekijät.

Maanteiden varteen rakennettaessa tai hankkeen tai synnyttäessä merkittäviä liikennevaikutuksia on eri rakentamista koskevista lupahakemuksista sekä myös rakentamishankkeissa, joissa rakentaminen ei edellytä lupaa kunnalta, kuultava ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuurivastuualuetta / tienpitoviranomaista naapurina (Rakentamislaki luku 6). Kuuleminen on suoritettava niin asemakaava-alueilla kuin niiden ulkopuolellakin, jollei kuuleminen rakennushankkeen vähäisyys tai sijainti suhteessa maantiehen taikka hankkeen sisältö huomioon ottaen ole maantien kannalta tarpeetonta.

Kun rakennuskohde tai toimenpide sijoittuu maakuntakaavassa osoitetulle suojavyöhykkeelle (sv), rakentamisesta on pyydettävä Puolustusvoimien lausunto.

Yli 50 metriä (kokonaiskorkeus maanpinnasta) korkeiden tuulivoimaloiden rakentamisesta tulee pyytää lausunto Puolustusvoimien Pääesikunnalta. Tuulivoimaloita ei saa rakentaa alle 4 km:n etäisyydelle Puolustusvoimien alueista eikä alle 12 km:n etäisyydelle varalaskupaikan keskipisteestä.

4 § Määritelmiä soveltamisesta

Rakennuskohteella tarkoitetaan rakennusta tai rakennelmaa, jolla voi olla vaikutusta ympäröivään alueiden käyttöön ja jonka toteuttamisessa on otettava huomioon olennaisia teknisiä vaatimuksia, sekä erityistä toimintaa varten rakennettavaa aluetta, josta aiheutuu vaikutuksia sitä ympäröivien alueiden käytölle.

Rakennuksella tarkoitetaan erillistä, kiinteää, paikallaan pysytettäväksi tarkoitettua, omalla sisäänkäynnillä varustettua kohdetta, joka sisältää katettua ja seinien erottamaa tilaa.

Katos on rakennelma, jonka yhteenlasketuista seinäpinta-aloista on avointa vähintään 30 %.

Asuinpientaloilla tarkoitetaan rivitaloja, kytkettyjä pientaloja, yksi- tai kaksiasuntoisia pientaloja.

Julkisella kaupunkitilalla tarkoitetaan tilaa, joka on asemakaavassa määritelty katu-, katuaukio-, tori-, puisto-, virkistys- tai liikennealueeksi tai joka on asemakaava-alueen ulkopuolella edellä mainitussa käytössä.

Rakennelmiksi luokitellaan kevytrakenteiset ja siirtokelpoiset rakennuskohteet kuten pienet (alle 10 m2) vajat, kasvihuoneet, kesäkeittiöt, leikkimökit, jätesuojat sekä laitteet, kuten puistomuuntamot. Rakennelma käyttää rakennusoikeutta, mikäli rakennelman seinäpinta-alan avoin osuus on alle 30%.

Saunarakennuksella tarkoitetaan rakennusta, jonka huoneistoalasta yli puolet on saunaa palvelevia tiloja. Rakennuksessa voi olla takka muttei ruuanlaittomahdollisuutta.

2 LUKU RAKENNUSKOHTEEN RAKENTAMINEN

5 § Rakennuskohteen sopeutuminen ympäristö- ja kuntakuvaan rakennuspaikoilla ja yleisillä alueilla

5.1 Yleiset määräykset

Rakennuskohteen tulee sopeutua ympäröivän alueen ominaispiirteeseen ja yleisesti noudatettuun rakennustapaan sijoituksen, koon, muodon, ulkomateriaalien, värityksen, valaistuksen sekä julkisivun jäsentelyn osalta.

Rakennuskohteen tulee muodostaa ympäristö- ja kuntakuvaltaan sopusuhtainen sekä alueen luonto-, maisema- ja historialliset arvot huomioon ottava kokonaisuus.

5.2 Tekniset laitteet julkisivussa

Julkisivuissa näkyvät ilmanvaihtokonehuoneet, niihin liittyvät laitteet ja kanavat sekä muut tekniset laitteet on suunniteltava kuntakuvaan / maisemaan ja rakennukseen sopeutuviksi.

5.3 Korjausrakentaminen

Rakennuskohteen julkisivujen korjaus- ja muutostöissä tulee pyrkiä vaalimaan rakennuskohteelle ominaista tyyliä ja piirteitä.

6 § Rakennuskohteen sijoittaminen rakennuspaikalle

6.1 Yleiset määräykset

Rakennuksen, katoksen ja rakennelman etäisyyden tulee olla vähintään neljämetriä naapurin rajasta ja 8 metriä naapuritontin rakennuksesta. Samalla rakennuspaikalla sijaitsevien rakennusten etäisyysvaatimukset palomääräysten mukaisesti. (Katso ajantasainen Topten Rava pientalon palokortti)

Savusaunaa tai muuta palovaarallista rakennuskohdetta, mm. viljankuivaamoa, ei saa sijoittaa 16 metriä lähemmäksi toisen omistamaa tai hallitsemaa maata eikä 20 metriä lähemmäksi rakennusta, joka on toisen omistamalla tai hallitsemalla maalla. Samalla rakennuspaikalla sijaitseviin rakennuksiin tulee etäisyys olla vähintään 15 metriä. (Katso ajantasainen Topten Rava pientalon palokortti)

Mastot ja rakennelmat tulee sijoittaa vähintään 4 m tai korkeutensa verran irti naapurin rajasta. Rakennelman sijoittaminen edellä mainittua lähemmäksi edellyttää naapuritontin omistajan tai haltijan suostumusta ja palomääräysten huomioon ottamista.

Voimajohtoalueelle ei saa sijoittaa rakennuskohteita ilman voimajohdon omistajan tai haltijan lupaa. Voimajohto alueen läheisyyteen rakennettaessa on noudatettava voimajohdon omistajan tai haltijan antamia ohjeistuksia ja määräyksiä.

Voimajohtoalue on alue, johon voimajohdon omistaja on lunastanut käyttöoikeuden (käyttöoikeuden supistus). Voimajohdon johtoalue muodostuu johtoaukeasta ja reunavyöhykkeestä sekä rakennusrajoitusalueesta.

Rakentamista tai muuta toimintaa maakaasuputkiston läheisyydessä rajoittaa Valtioneuvoston asetus 551/2009 maakaasun käsittelyn turvallisuudesta.

Rakennettaessa rautatiealueen läheisyydessä on otettava huomioon ratalain radan suoja-aluetta sekä näkemäaluetta koskevat määräykset.

Maantielain mukaan rakennusta ei saa sijoittaa maantien suoja-alueella tai tien näkemäalueella. Suoja-alue ulottuu 20 metrin etäisyydelle tien tai lähimmän ajoradan keskilinjasta, valtateillä tai kantateillä 30 metriä ja moottoritiellä 50 metriä ja sen rampeilla 20 metriä. Yksityistielain mukaan yksityisteillä suoja-alue ulottuu enintään 12 metrin etäisyydelle ajoradan keskilinjasta.
Rakennuspaikalle tulee olla voimassa oleva liittymälupa yleiseen tiehen.

Tarvittaessa rakennushankkeeseen ryhtyvän on liitettävä rakennuslupahakemukseen meluselvitys meluhaittojen selvittämiseksi ja ehkäisemiseksi. Rakennusten sijoittelulla tai muilla ratkaisuilla on varmistettava riittävä melulta suojattu oleskelupiha.

6.2 Erityismääräys asemakaava-alueilla

Asemakaava-alueella rakennuksien, rakennelmien ja katoksien tulee sijoittua rakennusalalle.

7 § Rakennuskohteen korkeusasema

7.1. Yleiset määräykset

Rakennuspaikalla rakennus tulee sijoittaa maaston olosuhteet huomioiden. Rakennus tulee sopeuttaa ympäristöön.
Rakentamisen yhteydessä piha-alue on suunniteltava ja toteutettava siten, että rakentamisella ei ohjata hulevesien valumista tontin rajan yli naapurin puolelle, katu- tai muulle yleiselle alueelle.

7.2 Erityismääräykset asemakaava-alueilla

Rakennuskohteen korkeusaseman tulee sopeutua olemassa olevan ja suunnitellun ympäristön korkeusasemiin sekä katukorkeuteen ja muuhun kuntatekniikkaan.

Rakennuskohteen perustamissyvyyttä ja alinta lattiakorkeutta määriteltäessä on otettava huomioon viemäriverkoston padotuskorkeus, pohja- ja tulvaveden korkeus sekä perustusten kuivatusmahdollisuus.

Selvitysvaatimukset

Pääpiirustusten asemapiirustuksesta tulee riittävällä tarkkuudella esittää tontin ja ympäröivän alueen olemassa olevat ja suunnitellut korkeudet (esim. maanpinnan korkeudet, sokkeli- ja katukorkeudet).

Rakennusvalvontaviranomainen voi lupahakemuksen arvioimiseksi edellyttää luvanhakijalta, että tontin kulmapisteiden ja suunnitellun rakennuksen nurkkapisteiden sijainti ja korkeusasema merkitään tontille, kun lupahakemusta käsitellään.

8 § Tontin rajan ylittäminen katu- tai muulle yleiselle alueelle

8.1 Rakennuksen vähäiset ylitykset yleisille alueille

Mikäli rakennus voidaan asemakaava-alueella sijoittaa kadun vastaiselle tontin rajalle, rakennus ja sen rakennusosat saavat ulottua tontin rajan yli katualueelle tai erityisestä syystä muulle yleiselle alueelle seuraavasti:

1) rakennuksen perustusrakenteet maanpinnan alapuolella 1,5 metrin syvyyteen saakka 0,2 metriä ja maanpinnasta 1,5 metriä syvemmällä olevat perustusrakenteet 0,5 metriä

2) erkkerit, katokset, räystäät, parvekkeet ja muut vastaavat ilmassa olevat rakennuksen osat 1,0 metrillä; julkisen rakennuksen ja liikerakennuksen pääsisäänkäynnin katos voi ulottua kevyen liikenteen väylälle enemmänkin. Vapaan alikulkukorkeuden on oltava vähintään 5,0 metriä.
3) tekniset laitteet, ulkoporras- tai luiska ja muu vastaava 0,5 metriä, ulkoseinän lisäeristys harkinnan mukaan

Ylityksistä ei saa aiheutua haittaa kadun tai muun yleisen alueen käytölle ja kunnossapidolle.

Rakenteiden ulottumiseen katualueelle on aina saatava kirjallinen lupa ko. alueen omistajalta.

Tiealueelle ei saa sijoittaa muita kuin tienpitoon ja liikenteen ohjaukseen tarvittavia rakenteita ja laitteita.

8.2 Rakennukseen kiinnitettävän vähäisen laitteen, suojan ja katoksen vähäiset ylitykset yleisille alueille

Rakennukseen kiinnitettävät laitteet, suojat ja katokset saavat ulottua katualueelle tai muulle yleiselle alueelle

1) myynti-, tiedotus- ja mainoslaite enintään 0,5 metriä

2) ikkuna- ja ovimarkiisit sekä terassien aurinko- ja sadesuojat ja katokset harkinnan mukaan.

Vapaan alikulkukorkeuden on oltava vähintään 3,5 metriä.

Ylityksistä ei saa aiheutua haittaa kadun tai muun yleisen alueen käytölle ja kunnossapidolle.

Ylitykseen on saatava kirjallinen lupa ko. alueen omistajalta.

Tiealueelle ei saa sijoittaa muita kuin tienpitoon ja liikenteen ohjaukseen tarvittavia rakenteita ja laitteita.

9 § Tontin sisäisen rakennusalueen rajan ylittäminen

Rakennus ja rakennusosat saavat erityisestä syystä ulottua asemakaavassa määrätyn tontin sisäisen rakennusalueen rajan yli seuraavasti:

1) rakennuksen perustusrakenteet ja kellarin rakenteet maanpinnan alapuolella tarpeen mukaan

2) erkkerit, katokset, räystäät, parvekkeet, kuistit, portaat ja muut vastaavat rakennusosat enintään 1,2 metriä.

3) ulkoseinän lisäeristys, tekniset laitteet ja muu vastaava tarpeen mukaan

Ylityksistä ei saa aiheutua huomattavaa haittaa ympäristölle tai naapureille.

10 § Maanalainen rakentaminen

Selvitysvaatimukset

Maan alle rakennettaessa on selvityksin varmistuttava, ettei rakentamisella ole vaikutusta ympäristössä jo olemassa oleviin maanpäällisten eikä maanalaisten rakenteiden ja johtoverkostojen ja niiden käyttöturvallisuuteen.

11 § Rakennuspaikan ja rakennuskohteen osoitemerkintä

11.1 Yleiset määräykset

Rakennetun rakennuspaikan omistajan tai haltijan tulee asettaa kadulta, muulta liikenneväylältä ja tontin sisäiseltä liikennealueelta näkyvään paikkaan riittävän korkea osoitenumero ja mahdollinen porrashuoneen tunnus, joka selkeästi erottautuu taustastaan.

Milloin rakennus ei ulotu katuun, liikenneväylään tai tontin sisäiseen liikennealueeseen taikka sen välittömään läheisyyteen, osoitenumero tai sen osoittava ohjaus on sijoitettava tontille johtavan ajoväylän alkupäähän.

11.2 Erityismääräykset asemakaava-alueilla

Katujen kulmassa sijaitsevaan rakennukseen on molempien katujen puolelle asennettava kyseiselle kadulle vahvistettu osoitenumero.

Asemakaava-alueella osoitenumerot ja -kirjaimet suositellaan valaistavaksi.

Porrashuoneen sisääntulokerroksessa tulee olla ulkoa päin luettavissa olevat huolto- ja isännöintipalvelujen yhteystiedot.

12 § Rakennuspaikan ja rakennuskohteen valaistus

Tontin valaistusjärjestelyissä valolaitteiden sijoitus, suuntaus ja valoteho on sovitettava siten, että ne lisäävät alueen turvallisuutta ja viihtyvyyttä, eivätkä tarpeettomasti ja haitallisesti luo ympäristöönsä häiriövaloa.

Valaisinten tulee soveltua kunkin alueen ominaispiirteeseen ja kaupunkikuvaan.

13 § Mainos- ja tekniset laitteet

13.1 Yleiset määräykset

Tontille tai yleiselle alueelle sijoitettavan laitteen muodon, värityksen ja rakenteen sopeutua rakennukseen ja ympäristöön.

Laite on kiinnitettävä tukevasti eikä se saa haitata yleisen alueen käyttöä ja kunnossapitoa.

Laitteet on pidettävä kunnossa. Rikkinäiset laitteet on joko korjattava tai poistettava välittömästi.

13.2 Valaistut laitteet

Laitteen valoteho ei saa olla merkittävästi voimakkaampi kuin ympäristön valaistus.

Laite ei saa aiheuttaa estohäikäisyä tai syttyä ja sammua toistuvasti pimeällä eikä sen näytöllä saa esittää voimakkaasti välkkyviä kuvia.

13.3 Siirrettävät laitteet

Laitetta ei saa sijoittaa suojatien jatkeelle.
Siirrettäviä mainoslaitteita ei saa sijoittaa jalankulkuun varatuille alueille.

3 LUKU ERITYISET MÄÄRÄYKSET RAKENTAMISESTA ASEMAKAAVA-ALUEEN ULKOPUOLELLE

14 § Suunnittelutarvealueen määrittäminen

Alueidenkäyttölain 16 §:n 3 momentin mukaiset suunnittelutarvealueita ovat

Keskustan osayleiskaava-alue
Asemanseudun osayleiskaava-alue
Aureskosken osayleiskaava-alue
Liitekartat (liite 2a. 2b ja 2c).

15 § Rakennuspaikalle asetettavat vaatimukset

15.1 Yleiset määräykset

Rakennuspaikan on oltava sijainniltaan, muodoltaan, maastosuhteiltaan ja maaperältään sovelias sekä pinta-alaltaan rakentamiseen riittävä.

15.2 Selvitysvaatimukset

Rakennushankkeeseen ryhtyvän on selvitettävä etukäteen, soveltuuko kiinteistö rakentamiseen, kun otetaan huomioon suojelulliset, historialliset ja luontoarvot sekä ennusteet muuttuvista ilmasto-olosuhteista.
Ajantasainen rakennettua ympäristöä ja maisemaa koskeva tieto tulee aina varmistaa alueelliselta vastuumuseolta (Pirkanmaan Maakuntamuseo).

Keskeisimmät rakennettua ympäristöä ja maisemaa koskevat selvitykset, jossa on alueiden, kohteiden ja rakennusten sijainnin lisäksi määritelty ne ominaispiirteet ja arvot. joihin niiden historiallinen tai maisemallinen arvo perustuu.

- Parkanon keskustan osayleiskaava, rakennetun ympäristön selvitys. Maaseudusta kirkon kyläksi ja teollistuneeksi kaupungiksi (FCG 2010
- Pirkanmaan maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt 2016 (Pirkanmaan liitto)
- Pirkanmaan maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat maatalousalueet (Pirkanmaan liitto)
- Pirkanmaan kulttuurihistorialliset kohteet, julkaisu B174 (Tampereen seutukaava-liitto, 1990)

15.3. Asuinrakennuspaikkaa koskevat määräykset

Uuden asuinrakennuspaikan vähimmäispinta-ala asemakaava-alueiden ulkopuolella ja yleiskaava-alueilla, joissa ei ole rakennuspaikan kokoa koskevaa määräystä:

1) 2 000 m^2
2) 2 000 m^2 ranta-alueet, rantaviivan vähimmäispituus 50 m
3) 1 000 m^2 jäte- ja talousvesiverkostoon liitettävissä oleva rakennuspaikka

Rakennuspaikan pinta-alan vähimmäisvaatimus ei koske uudelleen rakentamista, korjaus- ja muutosrakentamista eikä vähäistä lisärakentamista, jos rakennuspaikka pysyy samana ja rakentamisluvan myöntämisen edellytykset ovat muutoin olemassa.

15.4 Puhtaan siirtymän rakennuspaikkaa koskevat määräykset

Puhtaan siirtymän rakennuspaikan vähimmäispinta-ala asemakaava-alueiden ulkopuolella arvioidaan tapauskohtaisesti, hankkeen laajuuden mukaan.

Puhtaan siirtymän hankkeen rakennuspaikan riittävä koko, sijoittuminen ja tarvittavat suojaetäisyydet arvioidaan tapauskohtaisesti hankkeen laajuuden, toiminnan luonteen ja vaikutusten perusteella.

16 § Rakennusoikeus, rakennuskohteiden koko ja käyttötarkoitus

16.1 Pysyvään asumiseen tarkoitettu asuinrakennuspaikka

Asuinrakennuspaikalle on sallittua rakentaa yksi enintään kaksiasuntoinen asuinrakennus, sekä päärakennuksia palvelevia talousrakennuksia.

Asuinrakennuksen suurin sallittu kerrosluku on kaksi.
Asuinrakennuspaikan pinta-alasta saa rakentaa enintään 20 %.
Asuinrakennuspaikan rakennusoikeus on korkeintaan 500 k-m².

16.2 Pienteollisuus asuinrakennuspaikalla

Yli puolen hehtaarin asuinrakennuspaikalle muualla kuin arvokkailla kulttuuriympäristö ja ranta-alueilla on sallittua rakentaa pienyritystoimintaa palveleva pienteollisuusrakennus seuraavin ehdoin

1) toiminta ei aiheuta häiriötä ympäristölle eikä toiminnasta synny ympäristöä pilaavaa tai rumentavaa varastointia ja
2) rakennuspaikka sijoittuu toimivien ja liikenneturvallisien tieyhteyksien varrelle eikä syntyvästä liikenteestä aiheudu merkittävää haittaa lähiympäristöön

Pienteollisuusrakennuksen rakennusoikeus 500 k-m2

16.3 Pysyvään asumiseen tarkoitettu asuinrakennuspaikka ranta-alueella

Ranta-alueella sijaitsevalle pysyvään asumiseen tarkoitetulle asuinrakennuspaikalle on sallittua rakentaa yksi enintään yksiasuntoinen asuinrakennus, sekä päärakennusta palvelevia talousrakennuksia.

Asuinrakennuksen suurin sallittu kerrosluku ranta-alueella on 2.

Asuinrakennuspaikan pinta-alasta saa rakentaa ranta-alueella enintään 15 %.

Asuinrakennuspaikan rakennusoikeus on ranta-alueella korkeintaan 500 k-m².

16.4 Loma-asumisen rakennuspaikka ranta-alueella

Loma-asumiseen tarkoitetulle rantarakennuspaikalle on sallittua rakentaa yksi (1) enintään yksiasuntoinen vapaa-ajanasuinrakennus talousrakennuksineen.

Vapaa-ajan asuinrakennuksen suurin sallittu kerrosluku on 2.

Lupaa edellyttävien talousrakennusten tulee olla yksikerroksisia, sopusuhtaisia ja pääraken-nukseen nähden alisteisia.

Vapaa-ajan asuinrakennuspaikan rakennusoikeus on 200 k-m².
Erillinen saunarakennus saa olla max. 40 k-m2 ja erilliset talousrakennukset max. 40 k-m2.

16.5 Muut rakennuspaikat ranta-alueen ulkopuolella

Muille kuin rakennuspaikoille 16.1–16.4 saa rakentaa enintään 15 % rakennuspaikan pinta-alasta.

16.6 Kellari- ja ullakkotilojen rakentaminen

Asemakaava-alueen ulkopuolella saa rakennuksen pääasiallisen käyttötarkoituksen mukaisia tiloja sijoittaa maanpinnan alapuolelle tai ullakon tasolle, mikäli rakennus korkeusasemansa ja julkisivunsa suhteen sopeutuu rakennuspaikan maastomuotoihin sekä ympäristöön.

17 § Rakentamisen määrä, maatilarakentaminen

17.1 Rakentamisen määrä

Maatalous- ja yritystoimintakäytössä olevalle maatilalle voi saada luvan rakentaa siihen soveltuvia rakennuksia sen estämättä mitä kokonaisrakennusoikeudesta on tässä rakennusjärjestyksessä määrätty. Rakentamisen määrä ratkaistaan lupaharkinnassa ottaen huomioon rakennuspaikan ominaisuudet.

17.2 Asuinrakentaminen

Maatilalle saa rakentaa yhden enintään kaksiasuntoisen ja kaksikerroksisen asuinrakennuksen talousrakennuksineen.
Asuinrakennuksen rakennusoikeus talousrakennuksineen on 500 k-m².

Edellä mainitun lisäksi mm. sukupolvenvaihdokseen liittyen sallitaan rakentaa yksiasuntoinen ja kaksikerroksinen asuinrakennus talousrakennuksineen.

Asuinrakennuksen rakennusoikeus talousrakennuksineen on 300 k-m².

17.3. Muu rakentaminen maatilalla

Maatilalle saa rakentaa muualle kuin ranta-alueelle liitännäiselinkeinoihin liittyviä rakennuksia ehdolla, että maatila soveltuu tarkoitettuun toimintaan ja on rakentamiseen riittävän suuri.

Majoitus- ja matkailurakennusten rakentaminen kaavoittamattomalla ranta-alueella edellyttää kaavaa tai myönteistä poikkeamislupaa rannan suunnittelutarpeesta.

18 § Eläinsuojat muualla kuin maatilalla

18.1 Rakentamisen määrä

2 hehtaarin tai pienemmälle asuinrakennuspaikalle saa rakentaa enintään 4 hevosen tai ponin tallin, mikäli rakennuspaikalla on riittävät ulkotarha- ja laidunalueet.

Yli 2 hehtaarin asuinrakennuspaikalle saa rakentaa tallin 4 tai useampaa hevosta/ponia kohden siten, että rakennuspaikalta tulee voida osoittaa riittävät ulkotarha- ja laidunalueet.

18.2 Etäisyysvaatimukset

Eläinsuojan, maneesin, lantalan ja ulkotarhan vähimmäisetäisyyden naapuritontin rajaan tulee olla vähintään 50 metriä, kun rajan tuntumassa on asutusta, päiväkoti, koulu tai muita häiriintyviä kohteita.

Rakennukset ja katokset tulee sijoittua vähintään 25 metriä valtaojasta, 50 metriä talousvesikaivosta ja 50 metriä vesistöstä.

Tallihanketta suunnittelevan on tärkeä olla yhteydessä kunnan rakennusvalvonta- ja ympäristöviranomaisiin jo hankkeen suunnitteluvaiheessa.

4 LUKU RAKENTAMINEN RANTA-ALUEILLA

Ranta-alueen määritelmä
Ranta-alueen leveys vaihtelee vesistön ja maasto-olosuhteiden mukaan. Ranta-alue ulottuu rantaviivasta sisämaahan päin niin pitkälle kuin asutuksella on vaikutusta vesistöön. Ranta-alue ulottuu yleensä enintään 200 metrin päähän keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta.

Alueidenkäyttölaki 72§ Suunnittelutarve ranta-alueella
Meren tai vesistön ranta-alueeseen kuuluvalle rantavyöhykkeelle ei saa rakentaa rakennuskohdetta ilman asemakaavaa tai sellaista oikeusvaikutteista yleiskaavaa, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakennusluvan myöntämisen perusteena.

Rakentamislupaa edellyttävän rakennuksen tulee olla väritykseltään hillitty ja maisemaan sopeutuva.

19 § Rakennuskohteen sopeutuminen ranta-alueille

Rakentamislupaa edellyttävän rakennuksen tulee olla värisävyltään hillitty ja maisemaan sopeutuva.

20 § Lupaa edellyttävän rakennuskohteen korkeusasema ranta-alueilla ja muilla alavilla alueilla

Tulviin varautuminen rakentamisessa, Ympäristöopas 2014
Alin suositeltava rakentamiskorkeus tarkoittaa korkeustasoa, jonka alapuolelle ei tule sijoittaa kastuessaan vaurioituvia rakenteita. Tulvakorkeuden lisäksi tulee ottaa huomioon vesistön ominaispiirteistä ja rakennuksen käyttötarkoituksesta johtuva lisäkorkeus.

Suositus sisävesien rannoille:
Alimman rakentamiskorkeuden määrittämisessä lähtökorkeus on keskimäärin kerran 100 vuodessa sattuvan tulvan korkeus, johon lisätään harkinnanvarainen rakennustyypistä sekä kunkin vesistön ominaispiirteistä ja aaltoiluvarasta johtuva lisäkorkeus.

20.1 Yleiset määräykset

Rakentaminen on sijoitettava tulvavaara-alueiden ulkopuolelle tai tulvariskin hallinta on muutoin varmistettava.
Rakennettaessa ranta-alueilla on rakennushankkeeseen ryhtyvän otettava huomioon vedenpinnan korkeusvaihtelut riittävän suurella varmuudella. Rakennuksen korkeusasemaa määritettäessä tulee ottaa huomioon myös rakennuksen käyttötarkoitus, rakennustapa ja vesistön ominaispiirteistä johtuva lisäkorkeus (esim. jään työntyminen rantaan ja veden aaltoiluvaikutus). Alimman suositeltavan rakentamiskorkeuden alapuolelle ei tule sijoittaa kastuessaan vaurioituvia rakenteita.

20.2 Määräykset alimmista rakentamiskorkeuksista

Alueellinen elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus on määritellyt ranta-alueille alimmat suositeltavat rakentamiskorkeudet vaurioituville rakenteille.

Ranta-alueelle rakennettaessa, on noudatettava viranomaisten antamia ohjeita ylimmän vedenkorkeuden asettamista vaatimuksista**. Rakennusta ei saa rakentaa tulvavesirajan alapuolelle eikä alimman suositeltavan rakentamiskorkeuden alapuolelle tule sijoittaa kastuessaan vaurioituvia rakenteita.** Mikäli alueelle sijoitetaan kriittisiä toimintoja, riskikohteita tai vaikeasti evakuoitavia rakennuksia, on syytä harkita näiden sijoittamista vielä mainittua korkeammalle tai näiden suojaamista muilla tavoin.

Ranta-alueilla alimmat sallitut rakentamiskorkeudet ilman järvikohtaista aaltoiluvaraa ovat N2000- korkeusjärjestelmässä seuraavat:

- Aurejärvi 156,30 m
- Kuivasjärvi 138,25 m
- Linnanjärvi 121,55 m
- Mustajärvi 153,90 m
- Ojajärvi 144,20 m
- Parkanonjärvi 93,20 m

HUOM. Aaltoiluvara tulee huomioida rakennuspaikkakohtaisesti.

Muiden järvien ja jokien rannoilla rakennus tulee rakentaa siten, että rakentamiskorkeus on vähintään yhden metrin tulvakorkeutta korkeammalla. Ellei tulvakorkeutta ole tiedossa, rakentamiskorkeus on järvien ja jokien rannoilla oltava vähintään 1 metri ylävesirajaa korkeammalla.

21 § Vähimmäisetäisyydet rantaviivasta

Luvanvaraisen rakennuksen ja katoksen etäisyys rantaviivasta ja sijainnin rakennuspaikalla tulee olla sellainen, että maiseman luonnonmukaisuus mahdollisuuksien mukaan säilyy.

Rantamaiseman luonnonmukaisuuden suojelemiseksi vesistön rantaan tulee jättää vähintään 10 metriä leveä luonnonmukainen vyöhyke, jonka alueella puiden kaatamista tulee välttää. Rakennuskohteiden tulee sijaita luonnonmukaisen vyöhykkeen takana.

Rakennettaessa ranta-alueille tulee erityistä huomioita kiinnittää rakennusten korkeusasemaan, muotoon, ulkomateriaaleihin ja väritykseen.

Rakentamislupaa edellyttävän rakennuksen etäisyyden keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään:

- Saunarakennukset (max. 40 m2) vähintään 10 metriä rantaviivasta
- Yli 40 m^2 rakennukset vähintään 20 metriä rantaviivasta
- Yli 80 m^2 rakennukset vähintään 25 metriä rantaviivasta
- Yli 120 m^2 rakennukset vähintään 30 metriä rantaviivasta

5 LUKU RAKENTAMISEN LUVANVARAISUUS

Rakentamislupaa edellyttävät rakentamislain perusteella (RakL 42 §)

Uuden rakennuskohteen rakentaminen edellyttää rakentamislupaa, jos kohde on:

1) asuinrakennus;
   - paikallaan pysytettävä asuntolaiva
2) kooltaan vähintään 30 neliömetriä tai 120 kuutiometriä oleva rakennus;
3) kooltaan vähintään 50 neliömetriä oleva katos;
4) yleisörakennelma, jota voi käyttää yhtä aikaa vähintään viisi luonnollista henkilöä lukuun ottamatta enintään kaksi kuukautta paikallaan pidettävää tapahtumarakennetta;

   -siirrettävä kioski, katsomo

5) vähintään 30 metriä korkea masto tai piippu;

   - 30metriä korkea tuulivoimala, jonka lapojen korkein korkeus on yli 35 metriä

6) vähintään 2 neliömetrin suuruinen valaistu mainoslaite;
7) energiakaivo;
8) erityistä toimintaa varten rakennettava alue, josta aiheutuu vaikutuksia sitä ympäröivien alueiden käytölle.

   - kaatopaikka-alue, aurinkopaneelikenttä, urheilualue kuten esim. golfkenttä

Rakentamislupa tarvitaan myös sellaiseen korjaus- ja muutostyöhön, joka on verrattavissa rakennuksen rakentamiseen, sekä rakennuksen laajentamiseen tai sen kerrosalaan laskettavan tilan lisäämiseen. Rakennuskohdetta korjattaessa rakentamislupa tarvitaan, jos korjaus kohdistuu vähäistä merkittävämmässä määrin toimenpidealueessa todetun terveyshaitan poistamiseen, toimenpidealueen kantava rakenne on vaurioitunut tai korjaustoimenpiteet voivat vaarantaa rakennuskohteen terveellisyyden tai

turvallisuuden taikka korjaamisella on merkittävää vaikutusta kuntakuvaan, maisemaan tai kulttuuriperintöön. Rakentamislupa tarvitaan myös korjaamiseen, joka kohdistuu rakennuskohteen olennaisiin ominaispiirteisiin. Korjaamiseen tarvitaan aina rakentamislupa, jos:

1) korjataan tai muutetaan kaavan tai lain nojalla suojeltua taikka historiallisesti tai rakennustaiteellisesti arvokasta rakennusta tavalla, jolla on merkittävää vaikutusta rakennuksen suojeltavalle tai rakennustaiteelliselle arvolle;
2) rakennuksen vaippaan tai teknisiin järjestelmiin liittyvällä korjaus- tai muutostyöllä voidaan vaikuttaa merkittävästi rakennuksen energiatehokkuuteen taikka energia- ja ympäristövaikutuksiin rakennuksen koko elinkaaren aikana;

3) muutetaan rakennuksen tai sen osan käyttötarkoitusta olennaisesti.

HE 139/2022 mukaan lupaa edellyttää mm.

- jätevesijärjestelmän uusiminen,
- asunnon jakaminen ja yhdistäminen
- kattomuodon muutos

22 § Luvanvaraisuudesta vapautetut uudisrakentamiskohteet ja niitä koskevat määräykset

22.1 Yleismääräys

RakL 42 §:n 2 momentissa tarkoitettuina vähäisinä hankkeina pidetään seuraavat ehdot täyttäviä rakentamiskohteita, jotka vapautetaan luvanvaraisuudesta.

Huom!
Vapautus luvanvaraisuudesta ei koske kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia eikä alueita.

22.2 Aidat ja niiden tukimuurit

Yleismääräykset

Aidan ja tukimuurin materiaali, muoto ja värisävy tulee olla alueelle ominainen ja soveltua maisemaan ja kaupunkikuvaan.

Aita ei saa muodostaa liikennettä haittaavaa näkemäestettä.

Luvanvaraisuudesta on vapautettu tonttien välisen aidan ja katuun rajoittuvan aidan rakentaminen kiinteistöjen rajalle, kun tonttien haltijat ovat yhdessä sopineet tonttien välisen aidan rakentamisesta ja kunnossapidosta ja kun

1) Kiinteän aidan enimmäiskorkeus tukimuureineen on 1,5 metriä ja tukimuurin enimmäiskorkeus on 0,5 metriä.
2) teollisuus-, liike- ja varastotonttien aidan enimmäiskorkeus on 3 metriä
3) risteysalueille sijoitettavan aidan ja istutusten enimmäiskorkeus on 0,8 metriä.

22.3 Tukimuurit

Luvanvaraisuudesta on vapautettu tukimuurin rakentaminen kiinteistöjen rajalle naapurikiinteistön omistajan tai haltijan suostumuksella, kun tukimuurin korkeus on enintään 0,5 metriä.

Huom!
Suojellut kohteet, arvokkaat kulttuuriympäristöt
Vapautus luvanvaraisuudesta ei koske kiinteiden muinaisjäännösten, muiden arkeologisten kohteiden ja muiden kulttuuriperintökohteiden alueita.

Arvokkaassa kulttuuriympäristössä luvantarve harkitaan tapauskohtaisesti.

22.4 Aurinkosähköjärjestelmät

Yleismääräykset

Aurinkosähköjärjestelmät tulee sopeutua rakennukseen siten, ettei se heikennä taajamakuvaa tai kulttuuriympäristön arvoja. Paneelin pinta ei saa aiheuttaa ympäristöön häiritseviä heijasteita.

Luvanvaraisuudesta on vapautettu rakennuksen katolle lappeen suuntaisesti sijoitettava paneelikenttä tai aurinkokeräimet, kun niiden kokonaispinta-ala alle 200 m^2 ja teho alle 100 kW.

22.5 Ilmalämpöpumput

Yleismääräykset

Ilmalämpöpumput ja vesi-ilmalämpöpumput tulee sijoittaa siten, etteivät ne heikennä kuntakuvaa, eikä niistä aiheudu meluhaittaa ympäristölle.

Suojellut kohteet ja arvokkaat kulttuuriympäristöt

Suojelluissa kohteissa ja arvokkaassa kulttuuriympäristössä ilmalämpöpumppuja ei saa sijoittaa kadun puoleiselle julkisivulle. Suojelluissa kohteissa ilmalämpöpumppujen ulkoyksiköt suositellaan asennettavan maatuen varaan, irti seinästä.

Pirkanmaan maakuntamuseon nettisivuilta on löydettävissä ohjeita aurinkopaneelien ja lämpöpumppujen asentamisesta kulttuurihistoriallisesti arvokkaisiin rakennuksiin.
https://www.vapriikki.fi/museo/pirkanmaan-maakuntamuseo/rakennettu-ymparisto/

Luvanvaraisuudesta on vapautettu ilmalämpöpumpun ja vesi-ilmalämpöpumpun sijoittaminen muihin kuin kerrostalon julkisivuun.

22.6 Jätevesijärjestelmät

Luvanvaraisuudesta on vapautettu rakennuksen liittäminen vesihuoltolaitoksen tai jätevesiosuuskunnan verkostoon.
Luvanvaraisuudesta on vapautettu kiinteistökohtaisen jätevesijärjestelmän rakentaminen, kun

1) kysymyksessä on ns. harmaavesijärjestelmän rakentaminen, joka ei sijoitu pohjavesi- tai ranta-alueelle

2) rakennuksessa on ns. kantovesi

Jätevesijärjestelmän rakentamisessa tulee noudattaa jätevesiasetuksen mukaisia jäteveden puhdistusvaatimuksia.

Pohjavesialueella jätevedet tulee johtaa pohjavesialueen ulkopuolelle tai umpisäiliöön.

Huom!
Suojellut kohteet, arvokkaat kulttuuriympäristöt
Vapautus luvanvaraisuudesta ei koske kiinteiden muinaisjäännösten, muiden arkeologisten kohteiden ja muiden kulttuuriperintökohteiden alueita.

22.7 Julkisivuun kiinnitettävät laitteet

Luvanvaraisuudesta on vapautettu seuraavat toimenpiteet

- antennin sijoittaminen rakennuskohteeseen tai pihamaalle
- julkisivuun kiinnitettävän kilven asentaminen.
- alle 2 neliömetrin suuruinen valaistu mainoslaite.

22.8 Laiturit

Luvanvaraisuudesta on vapautettu asuintontille sijoittuvan yhden kelluvan pienehkön laiturin rakentaminen, kun laiturin pituus on enintään 15 metriä ja pinta-ala on enintään 30 m^2 ja kun kyseessä ei ole kapea vesistön osa, kuten joki tai kapea salmi.

Huom!
Suojellut kohteet, arvokkaat kulttuuriympäristöt
Vapautus luvanvaraisuudesta ei koske kiinteiden muinaisjäännösten, muiden arkeologisten kohteiden ja muiden kulttuuriperintökohteiden alueita.

22.9 Kasvihuoneet ja kasvutunnelit

Luvanvaraisuudesta on vapautettu asemakaava-alueen ulkopuolella maatilan tilakeskuksen alueelle sijoittuva kasvihuone ja kasvutunneli, kun kasvihuoneen rakennusala on alle 100 k-m2 ja kun kasvutunnelin rakennusala on alle 100 k-m2.

Huom!
Suojellut kohteet, arvokkaat kulttuuriympäristöt
Vapautus luvanvaraisuudesta ei koske kiinteiden muinaisjäännösten, muiden arkeologisten kohteiden ja muiden kulttuuriperintökohteiden alueita.

22.10 Lantalat, lietesäiliöt ja laakasiilot

Luvanvaraisuudesta on vapautettu asemakaava-alueen ulkopuolella maatilan tilakeskuksen alueelle sijoittuva kattamaton lantala, lietesäiliö ja laakasiilo, kun lantalan rakennusala on alle 30 m2.

Huom!
Suojellut kohteet, arvokkaat kulttuuriympäristöt
Vapautus luvanvaraisuudesta ei koske kiinteiden muinaisjäännösten, muiden arkeologisten kohteiden ja muiden kulttuuriperintökohteiden alueita.

22.11 Siilot ja varastointisäiliöt

Luvanvaraisuudesta on vapautettu asemakaava-alueen ulkopuolella maatilan tilakeskuksen alueelle sijoittuva siilo ja varastointisäiliö, kun siilon tai varastointisäiliön kokonaiskorkeus on alle 15 metriä.

Huom!

Suojellut kohteet, arvokkaat kulttuuriympäristöt
Vapautus luvanvaraisuudesta ei koske kiinteiden muinaisjäännösten, muiden arkeologisten kohteiden ja muiden kulttuuriperintökohteiden alueita.

22.12 Liikuteltavat laitteet

Luvanvaraisuudesta on vapautettu olemassa olevalle rakennuspaikalle sijoitettavan tavanomaista retkeily- ja virkistyskäyttöä palvelevan liikuteltavan laitteen, kuten asuntovaunun tai -laivan, paikallaan pysyttäminen, kun

1) julkisivujen värisävyt ja materiaalit ovat ympäristöön sopeutuvia ja hillittyjä

22.13. Puistomuuntamot

Luvanvaraisuudesta on vapautettu alle 15m2 puistomuuntamot

Huom!
Suojellut kohteet, arvokkaat kulttuuriympäristöt
Vapautus luvanvaraisuudesta ei koske kiinteiden muinaisjäännösten, muiden arkeologisten kohteiden ja muiden kulttuuriperintökohteiden alueita.

23 § Luvanvaraisuudesta vapautettavat korjaus- ja muutostyöt ja niitä koskevat määräykset

23.1 Yleismääräys

RakL 42 §:n 2 momentissa tarkoitettuina vähäisinä hankkeina pidetään seuraavat ehdot täyttäviä rakentamiskohteita ja -toimenpiteitä, jotka vapautetaan luvanvaraisuudesta.

23.2 Asuinrakennusten (ei koske kerrostaloja ja rivitaloja) terassien ja parvekkeiden lasittaminen

Luvanvaraisuudesta on vapautettu terassin ja parvekkeen lasittaminen, kun

1) lasituksesta on avattavissa vähintään 30 % ulkoilmaan rajoittuvasta osasta.
2) terassit ja parvekkeet ovat osastoituja palomääräysten edellyttämällä tavalla.

Suojellut rakennukset ja alueet
Vapautus luvanvaraisuudesta ei koske suojeltuja rakennuksia, eikä alueita, joita koskee suojelumerkintä.

23.3 Savupiiput ja tulisijat

Luvanvaraisuudesta on vapautettu uuden savupiipun ja tulisijan asentaminen olemassa olevan vastaavanlaisen tilalle sekä uuden savupiipun ja tulisijan asentaminen alle 30 m2 rakennukseen.

23.4 Julkisivun ja katon värisävyn ja (materiaalin) muutokset

Julkisivun ja katon värisävyn tulee olla alueelle ja rakennusajankohdalle ominainen.

Luvanvaraisuudesta on vapautettu rakennusten julkisivun ja katon värisävyn muutokset muualla kuin asemakaava-alueilla.
Luvanvaraisuudesta on vapautettu asemakaava-alueilla rakennusten julkisivun ja katon värisävyn muutokset, kun noudattaa kaavamääräyksiä ja rakennustapaohjeita.
Suojellut rakennukset ja alueet
Vapautus luvanvaraisuudesta ei koske suojeltuja rakennuksia, eikä alueita, joita koskee suojelumerkintä.

24 § Luvanvaraisuudesta vapautettavat maisemaa muuttavat toimenpiteet- puidenkaataminen

Luvanvaraisuudesta on vapautettu asemakaava-alueella sijaitsevien yksittäisten pihapuiden kaataminen (maksimissaan 5 puuta/vuosi) rakennetuilla ja rakentamattomilla kiinteistöillä.

Luvanvaraisuudesta on vapautettu Parkanon kaupungin tie- ja liikennealueilla sijaisevien puiden kaataminen.

6 LUKU RAKENTAMINEN ERITYISALUEILLA

25 § Arvokkaat ja suojellut ympäristöt ja kohteet

25.1 Arvokkaan kulttuuriympäristö- ja maisema-alueen sekä kohteen määritelmä

Arvokkailla kulttuuriympäristöalueilla ja -kohteilla tarkoitetaan seuraavia alueita ja kohteita:

1) asema-, yleis- ja osayleiskaavoissa osoitetut kaupunkikuvallisesti tai kulttuuriympäristöllisesti arvokkaat alueet ja alueen osat, jossa rakennettu ympäristökuva säilytetään
2) yleis- ja osayleiskaavoissa osoitetut erilliset arvokkaat rakennukset tai muut kohteet
3) Kaavoitusta varten laadituissa selvityksissä tunnistetut, maakunnallisesti ja paikallisesti arvokkaat rakennuskohteet ja -alueet
4) lailla suojellut rakennukset
5) kiinteät muinaisjäännökset, muut arkeologiset kohteet ja muut kulttuuriperintökohteet 8.9.2026
6) Maakuntakaavassa osoitetut maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt, jotka käsittävät sekä maisema- että rakennetun kulttuuriympäristön alueita (liitteet 4a ja 4b, liitteet 5a, 5b ja 5c).
7) maakuntakaavayhdistelmässä (Pirkanmaan Maakuntakaava 2040 ja Elonkirjo ja energia) on osoitettu maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaat geologiset muodostumat (liitteet 6a, 6b, 6c, 6d, 6e, 6f, 6g, 6h ja 6i).

25.2 Eritysalueen yleiset määräykset

Arvokkaille kulttuuriympäristö- ja maisema-alueille rakentamista suunniteltaessa on erityistä huomiota kiinnitettävä rakennuskohteen sijoittumiseen ympäristöön, maisemaan, rakennuskantaan ja alueen ominaispiirteiden säilyttämiseen niin, että kulttuuriympäristö- ja maisema-arvot säilyvät.

Alueella olevaa rakennuskantaa ja pihapiirejä tulee säilyttää ja korjata perinteitä vaalien. Rakentamisen tulee tapahtua alueen kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot huomioiden.

Arkeologinen kulttuuriperintö tulee huomioida rakennussuunnittelussa ja rakentamisessa. Kiinteän muinaisjäännöksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoami-

nen ilman muinaismuistolain nojalla annettua lupaa on kiellettyä. Mikäli rakentamisen yhteydessä havaitaan merkkejä muinaisjäännöksestä, on työ keskeytettävä ja ilmoitettava asiasta museoviranomaiselle.

Kiinteään muinaisjäännökseen kuuluu suoja-alue, joka on tarpeen muinaisjäännöksen säilymiseksi sekä sen laadun ja merkityksen kannalta välttämättömän tilan varaamiseksi sen ympärille (Muinaismuistolaki 4§).
Rakennuspaikan ja suojelukohteen välisen etäisyyden riittävyyttä arvioi tapauskohtaisesti alueellinen vastuumuseo (Pirkanmaan maakuntamuseo). Valtaosa muinaisjäännöksistä on tarkemmin rajaamattomia, joten maankäytön suunnittelu niiden läheisyydessä voi edellyttää arkeologisia tutkimuksia ennen rakentamista. Rakentamista tai muuta maankäyttöä suunnitellessa kiinteän muinaisjäännöksen alueelle tai sen läheisyyteen tulee pyytää lausunto alueelliselta vastuumuseolta.

25.3 Suojellun rakennuksen määritelmiä

Kun kaavamääräys tai suojelupäätös kieltää rakennuksen julkisivun tyylin ja ominaispiirteiden muuttamisen, tällaisiksi tyylin ja ominaispiirteiden muuttamiseksi katsotaan rakennuksen julkisivun, katon, ovien ja ikkunapuitteiden ja - karmien materiaalin, värityksen sekä ikkunajaon muuttaminen.

Kun suojelu koskee rakennuksen sisätiloja, tyylin ja ominaispiirteiden muuttamiseksi katsotaan sisäkaton, seinien, lattian, listojen, helojen ja valaisinten sekä kiinteiden kalusteiden muuttaminen.

25.4 Selvitysvaatimukset

Rakennettaessa uudis- tai lisärakennus sellaiselle tontille, jonka asemakaava on ollut voimassa yli 13 vuotta, on selvitettävä tontin mahdolliset kulttuuriarvot.
Kun toimenpide kohdistuu arvokkaaseen kulttuuriympäristökokonaisuuteen tai kohteeseen tai suojeltuun rakennukseen tai kiinteän muinaisjäännöksen lähiympäristöön, on ennen kaupunkikuvaan tai maapohjaan vaikuttavien toimenpiteiden toteuttamista, käyttötarkoituksen tai sisätilojen muuttamista oltava hyvissä ajoin yhteydessä rakennusvalvontaviranomaiseen sekä pyydettävä museoviranomaisen lausunto muutoshankkeesta ja kohteen kulttuurihistoriallisesta arvosta.

Alla luettelo keskeisimmistä rakennettua ympäristöä ja maisemaa koskevista selvityksistä, joissa on alueiden, kohteiden ja rakennusten sijainnin lisäksi määritelty ne ominaispiirteet ja arvot, joihin niiden historiallinen tai maisemallinen arvo perustuu.

- Parkanonkeskustan osayleiskaava, rakennetun ympäristön selvitys. Maaseudusta kirkonkyläksi ja teollistuneeksi kaupungiksi (FCG, 2010)

- Pirkanmaan maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt 2016 (Pirkanmaan liitto)
- Kulttuurimaisemat 2016: Pirkanmaan maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat maatalousalueet (Pirkanmaan liitto)
- Pirkanmaan kulttuurihistorialliset kohteet, julkaisu B174 (Tampereen seutukaavaliitto, 1990)

HUOM.
Argeologisten kohteiden paikkatiedot ovat saatavilla Museoviraston karttapalvelusta https://kartta.museoverkko.fi ja kulttuuriympäristön palveluikkunasta www.kyppi.fi
Sekä Maanmittauslaitoksen Paikkatietoikkunasta.

26 § Rakentaminen pohjavesialueilla

26.1 Pohjaveden suojelu ja pilaantumisen estäminen

Pohjaveden suojeluun ja pintavesien pilaantumisen ehkäisemiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota pohjavesialueilla sekä vedenhankintavesistöjen valuma-alueilla rakennustöitä tehtäessä. Liitekartta 3.

Pohjavesialueella jätevedet tulee johtaa pohjavesialueen ulkopuolelle tai umpisäiliöön. Jätevedet tulee johtaa käsittelykohteeseen tiiviissä putkessa, jossa on riittävästi tarkastuskaivoja putken kunnon tarkastamista varten. Tarkastuskaivot tulee rakentaa myös liitettäessä tonttiviemärit kunnalliseen jätevesiviemäriin. Jätevesiviemärin ja umpisäiliön tiiviydestä on varmistuttava koestamalla viemärit ja jätevesijärjestelmä ennen käyttöönottoa.

Ainoastaan puhtaiden hulevesien imeyttäminen alueelle on mahdollista.

Maata kaivettaessa pohjaveden ylimmän pinnan ja maanpinnan välille on jätettävä riittävä suojakerros ja täyttöjä tehtäessä täyttöainesten on oltava laadultaan täyttöön soveltuvia puhtaita maa-aineksia.

Pohjavesialueilla öljy- ja polttoainesäiliöt sekä muut vaarallisten aineiden säiliöt ja varastot tulee sijoittaa maan päälle ja varustaa suoja-altaalla.

Pohjavesialueella piha- ja paikotusalueiden pintavedet ja salaojavedet on johdettava vyöhykkeen ulkopuolelle. Tätä varten tulee olla soveltuvat laitteistot ja mahdolliset tarvittavat luvat.

Liitekartta n:o 3 Parkanon kaupunki pohjavesialueet / vesi.fi karttapalvelu.

26.2 Selvitysvaatimukset

Rakentamista suunniteltaessa on tarvittaessa tutkittava rakentamisen vaikutukset pohjaveden laatuun, korkeusasemaan ja virtauksiin.

Rakentaminen tärkeillä pohjavesialueilla ja pohjaveden pysyvä alentaminen edellyttää pohjaveden hallintasuunnitelmaa ja tarkkailuohjelmaa.

26.3 Maalämpöjärjestelmän sijoittaminen pohjavesialueilla

Maalämpökaivon sijoittaminen pohjavesialueelle on pääasiassa kielletty.

Maalämpökaivojen ja maalämmön keruupiirien sijoittaminen pohjavesialueelle edellyttää vesilain mukaista lupaa, rakentamisluvan lisäksi.

26.4 Energiavaraston /akkuvaraston sijoittaminen pohjavesialueilla

Energian varastointiin liittyvää konttia ei saa sijoittaa pohjavesialueelle.

27 § Pilaantunut maaperä

27.1 Selvitysvaatimukset

Jos tontin tai ympäröivän alueen maaperä on pilaantunut tai sen epäillään pilaantuneen, maaperä on tutkittava maaperätutkimuksin.

27.2 Ilmoitusvaatimus

Pilaantuneesta maa-alueesta ja sen puhdistamisesta on ilmoitettava valtion valvontaviranomaiselle. Pilaantuneen maa-alueen puhdistaminen vaatii valtion valvontaviranomaisen luvan tai päätöksen.

27.3 Määräys

Pilaantunut maaperä on puhdistettava valtion valvontaviranomaisen edellyttämällä tavalla rakentamiseen soveltuvaksi ennen rakentamiseen ryhtymistä.

28 § Haitalliset yhdisteet

28.1 Ilmoitusvaatimus

Jos rakentamiseen liittyvän suunnittelun tai rakennustyön aikana havaitaan haitallisia yhdisteitä (esim. radon ja arseeni), on siitä viipymättä ilmoitettava valvontaviranomaiselle.

28.2 Määräys

Rakennuksen suunnittelussa tulee huomioida rakenteelliset ratkaisut radonin torjumiseksi, joilla huolehditaan siitä, ettei rakennettavien uusien ja peruskorjattavien asuin- ja työtilojen huoneilman radonpitoisuus ylitä valtakunnallisia ohjearvoja.

Jos maaperän puhtautta ei ole pystytty tehtyjen tutkimusten perusteella yksiselitteisesti selvittämään, rakennusvalvontaviranomainen voi määrätä luvanhakijan varmistamaan rakennuksen alapohjarakenteiden ja ilmanvaihdon suunnittelulla, että maaperässä mahdollisesti olevat haitalliset yhdisteet eivät pääse rakennuksen sisätiloihin.

29 § Puisten perustusrakenteiden huomioon ottaminen

29.1 Yleiset määräykset

Alueilla, joilla rakennusten perustamiseen on käytetty puupaalutusta tai muita puisia rakenteita, rakentamisella ei saa haitallisesti muuttaa vallitsevia pohjaveden pinnan tasoja eikä estää pohjaveden virtausmahdollisuuksia.
Mahdollisimman laaja osa tontista tulee toteuttaa vettä läpäisevällä pintamateriaalilla.

29.2 Selvitysvaatimukset

Rakennustyön aikaiset pohjaveteen kohdistuvat lyhytaikaisetkin muutokset edellyttävät asiantuntijan laatimaa pohjaveden hallintasuunnitelmaa ja siihen liittyvää pohjaveden tarkkailuohjelmaa.

30 § Melun ja tärinän huomioiminen

30.1 Yleiset määräykset

Rakennuksen suunnittelussa ja rakentamisessa on kiinnitettävä erityistä huomiota rakennukseen ulkoapäin tunkeutuvan melun, runkomelun sekä tärinän torjuntaan rakennuksen

käyttötarkoitus huomioiden.

Rautateiden, maanteiden ja katujen läheisyydessä rakennuspaikan maaperään liikenteestä mahdollisesti aiheutuva tärinä tai runkomelu tulee ottaa huomioon rakennusten sijoittamisessa ja rakenteiden suunnittelussa.

30.2 Selvitysvaatimukset

Liikenteen aiheuttamat maaperän tärinätasot tulee selvittää tarvittaessa mittauksin.

Rakennettaessa tie-, katu- tai ratamelualueille tulee tarvittaessa ennen rakennuksen käyttöönottoa todentaa ääneneristävyyden riittävyys melumittauksella.

31 § Luonnonsuojelu

31.1 Selvitysvaatimus

Rakennushankkeeseen ryhtyvällä on velvollisuus selvittää rakennuspaikan luonnonolosuhteet ja rakennuspaikalla olevat mahdolliset huomioitavat luontoarvot, mikäli asiaa ei ole erikseen ratkaistu asemakaavalla. Luonnonsuojelulain mukaisia luontoarvoja ovat esim. liito-orava tai rauhoitetun kasvin esiintyminen rakennuspaikalla.

7 LUKU LUONNON MONIMUOTOISUUS RAKENTAMISESSA

32 § Luonnon monimuotoisuuden huomioiminen kaikilla rakennuspaikoilla

32.1 Yleiset määräykset

Rakentamisen suunnittelussa tulee huomioida puiden ja viheralueiden säilyttäminen.

Mahdollisimman suuri osuus rakennuspaikasta on pyrittävä säilyttämään viherpeitteisenä ja vettä läpäisevänä.

Rakennettaessa on pyrittävä säilyttämään puut, joiden kaataminen ei ole rakentamisen kannalta välttämätöntä.

32.2 Pihan rakentaminen

Rakentamattomat tontin osat tulee säilyttää ensisijaisesti mahdollisimman luonnontilaisina ja puustoisina.

Käsiteltävät piha-alueen osat tulisi mahdollisuuksien mukaan toteuttaa vettä läpäisevin kerroksin ja suosia niillä istutuksia ja viherrakentamista.

Istutuksissa tulee suosia paikan kasvuolosuhteisiin sopivaa, monipuolista ja luontaista kasvilajistoa. Puiden ja pensaiden tulee olla luontaisia puu- ja pensaslajeja eli lajeja, jotka esiintyvät luontaisella levinneisyysalueellaan ja leviämispotentiaalillaan.

Puita ei saa istuttaa teknisten verkostojen päälle.

32.3 Selvitysvaatimus

Rakentamishankkeeseen ryhtyvän on tarvittaessa selvitettävä lupahakemuksessa, miten uhanalaiset eliölajit otetaan huomioon rakentamisen tai muun toimenpiteen yhteydessä.

33 § Erityismääräykset asemakaava-alueilla

33.1 Yleiset määräykset

Asemakaava-alueella asuinpientalotontin pinta-alasta tulee vähintään 30 % olla viherpeitteisenä ja vettä läpäisevää pintamateriaalia.

33.2 Pihan rakentaminen

Asemakaavassa istutettavaksi määrätylle sekä rakentamattomalle tontin osalle on istutettava tai siinä on säilytettävä puita ja pensaita.

34 § Erityismääräykset asemakaava-alueiden ulkopuolisilla alueilla

Peltoalueiden maisemaan vaikuttava rakentaminen tulee ensisijaisesti sijoittaa olemassa olevien pihapiirien ja metsäsaarekkeiden tuntumaan arvokkaalla maisema-alueella.

Rakentamisessa on pyrittävä säilyttämään rakennuspaikan kasvillisuus, pinnanmuodot sekä erityiset luonnonarvot.

35 § Erityismääräykset ranta-alueilla

35.1 Yleiset määräykset

Rakennuskohteiden rakentaminen on suunniteltava ja toteutettava siten, että tontin puusto ja muu kasvillisuus, pinnanmuodot sekä luonnonarvot säilyvät mahdollisimman luonnonmukaisina.

Rakentamislupaa edellyttävän rakennuksen sijainnin rakennuspaikalla ja etäisyyden rantaviivasta tulee olla sellainen, että rantamaiseman luonnonmukaisuus säilyy.

35.2 Pihan rakentaminen

Rakennuspaikalla tulee 10 metrin etäisyydellä rantaviivasta pyrkiä säilyttämään olemassa olevaa puustoa ja vain harventamalla poistaa puustoa. Mikäli puuston säilyttäminen ei ole mahdollista tulee rantaviivan läheisyys säilyttää puustoisena istuttamalla tilalle korvaavia puita.

36 § Arvokkaat luontoalueet

Rakentamisessa ja piha-aluetta suunniteltaessa ja toteutettaessa on kiinnitettävä korostettua huomiota luonnonarvojen säilyttämiseen rakennuspaikalla.
Suojeluun varatulla (Natura-alueet, suojelualueet, kaavassa huomioidut luontokohteet) ei saa ryhtyä rakentamistoimenpiteisiin. Poikkeaminen voi olla mahdollista asianmukaisin menettelyin.

36.1 Selvitysvaatimus

Rakennushankkeeseen ryhtyvän tulee tarvittaessa selvittää tiukasti suojeltujen lajien (liito-orava, viitasammakko, lepakot ja eräiden sudenkorentojen sekä uhanalaisten ja rauhoitettujen kasvien esiintyminen rakennuspaikalla (Luonnonsuojelulaki 74§,76§). Tarvittaessa rakentamisluvan tai poikkeamisluvan yhteydessä pyydetään lausunto luonnonsuojelulakia valvovalta viranomaiselta.

Myös luvasta vapautettujen rakennushankkeiden kohdalla luonnonsuojelulain 74§ ja 76§ alaiset asiat tulee ottaa huomioon.

37 § Lintuturvallinen rakentaminen

Rakennuskohteen ikkunoiden ja muiden lasiaiheiden kuten lasikaiteiden ja -seinien; koko, sijoitus, pintakuviointi, lasin ominaisuudet ja muut ratkaisut sekä rakennuskohteen valaistus on suunniteltava ja toteutettava siten, etteivät ne ohjaa lintuja törmäämään laseihin.

8 LUKU PIHA-ALUEEN RAKENTAMINEN

38 § Piha-alueen suunnittelu ja rakentaminen

38.1 Yleiset määräykset

Piha-aluetta suunniteltaessa ja rakennettaessa on huolehdittava, että siitä tulee tontin tai rakennuspaikan käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla käyttökelpoinen, terveellinen, turvallinen ja viihtyisä.

38.2 Korjausrakentaminen koskeva erityismääräys

Olemassa olevan pihamaan käyttökelpoisuutta ja viihtyisyyttä tulisi mahdollisuuksien mukaan parantaa toteutettavien rakennustoimenpiteiden yhteydessä esimerkiksi autopaikka-alueiden, puiden ja istutuksien, leikki- ja oleskelualueiden ja piharakennelmien osalta sekä parantamalla piha-alueen esteettömyyttä.

39 § Piha-alueen korkeusasema

Piha-alueen korkeusaseman on sopeuduttava olemassa olevan ja suunnitellun ympäristön korkeusasemiin siten, että se sopeutuu luontevasti naapurin, kadun ja muiden ympäröivien alueiden korkeusasemaan.

40 § Pengerrykset ja tukimuuri

Jos pihamaata on tarpeen tasata, se on ensisijaisesti toteutettava pengertämällä ja toissijaisesti tukimuureilla.

Pengertämistä tontin rajalla ei saa tehdä jyrkemmäksi kuin 1:3. Pengerrykset tulee sopeuttaa ympäristöön esim. istutuksin.

41 § Ajoneuvoliittymä ja liikennejärjestelyt, pelastustie

41.1 Ajoneuvoliittymä

Tontille tai rakennuspaikalle saa rakentaa yhden kadulle tai tielle johtavan ajoneuvoliittymän.

Erityisestä syystä rakennusvalvontaviranomainen voi sallia rakennettavaksi useamman ajoneuvoliittymän, mikäli se tontin tai rakennuspaikan käytön kannalta on perusteltua. Ajoneuvoliittymässä on oltava riittävä esteetön näkemäalue.

Ajoneuvoliittymän rakentaminen sekä kunnossa - ja puhtaanapito kuuluu tontin tai rakennuspaikan omistajalle tai haltijalle. Rakennuspaikan omistajan tulee tarvittaessa varustaa liittymä riittävällä rumpuputkella. Avo-ojaa ei saa sulkea.

Liittymän rakentamiselle maantielle kiinteistön omistajan tulee hakea liittymälupaa Pirkanmaan ELY-keskuksesta. Liittymäluvassa kerrotaan ohjeet liittymän rakentamiseksi. Yksityistiealueille rakennettavat liittymät käsittelee yksityistien tiehoitokunta tai toimitsijamies.

Asemakaava-alueilla
Ajoneuvoliittymän leveys asuntoalueilla saa olla enintään 8 metriä ja muilla alueilla enintään 12 metriä. Ajoliittymän pituuskaltevuus ei saa olla jyrkempi kuin 1:10.

41.2 Liikennejärjestelyjen turvallisuus

Tontin ajoneuvoliikenne ja esteettömät kulkuväylät on suunniteltava ja toteutettava siten, ettei niistä aiheudu vaaraa tai haittaa asukkaille, ympäristölle tai yleiselle liikenteelle.

41.3 Pelastustie

Hälytysajoneuvoilla tulee olla pääsy riittävän lähelle rakennusta ja sen sisäänkäyntejä.

Pelastuslaitoksen nostokalustolla on oltava vapaa pääsy kolmikerroksisen tai sitä korkeamman rakennuksen lähelle siten, että pelastustoimenpiteet ovat mahdollisia. Pelastustielle tontin sisääntulon yhteyteen on sijoitettava pelastustietä osoittava kilpi.

Pelastustien tulee olla vähintään 3,5 metriä leveä ja vapaan ajokorkeuden vähintään 4,5 metriä.

42 § Auto- ja polkupyöräpaikat

42.1 Moottoriajoneuvot ja sähköiset liikkumisvälineet

Ellei asemakaavassa ole toisin määrätty, tontille tulee rakentaa vähintään yksi autopaikka yhtä asuntoa kohden sekä yksi vieraspysäköintipaikka jokaista alkavaa kolmea asuntoa kohden.

Tontilta tulee uudis- ja muutosrakentamisen yhteydessä varata riittävästi tilaa myös kevyiden mopoautojen tms., moottoripyörien ja mopojen pysäköintiin sekä sähköautojen tai muiden sähköisten liikkumisvälineiden latauspisteille.

Esteettömyys
Asuinkerros- ja rivitalotonteille on rakennettava yksi autopaikka jokaista alkavaa 30 paikkaa kohden liikkumis- ja toimimisesteisille käyttäjille ja ne tulee sijoittaa niiden käytettävyyden kannalta tarkoituksenmukaisesti ja merkitä erillisin tunnuksin. Näiltä autopaikoilta on oltava liikkumis- ja toimimisesteisille soveltuva kulkuväylä rakennukseen ja sitä palveleviin tiloihin.

42.2 Polkupyöräpaikat

Tontilta on varattava riittävästi tilaa polkupyörien säilyttämistä varten ja ne tulee olla esteettömästi saavutettavissa sekä mahdollisuuksien mukaan rakennuksen sisäänkäynnin

tuntumassa.

Asemakaava-alueet

Ellei asemakaavassa ole toisin määrätty on polkupyöräpaikkoja rakennettava seuraavasti:

Asuinrakennukset

Asuinkerros- ja rivitalotontilla polkupyörien säilytystilaa on oltava vähintään yksi polkupyöräpaikka asuntoa kohden, joista vähintään puolet tulee sijaita pihatasossa olevassa katetussa ja lukittavassa tilassa. Ulkona sijaitsevat pihapaikat tulee olla runkolukitsemisen mahdollistavia.

Asuinkerrostalojen ulkoiluvälinevarastojen, pyörävarastojen tai sisäänkäyntien yhteyteen on varattava myös tilaa erikoispyörille.

Työ-, kokoontumis- ja liiketilat

Yksityisten ja julkisten lähipalveluiden sekä työ-, kokoontumis- ja liiketilojen tonteilla on oltava toimintaan nähden riittävä määrä runkolukitsemisen mahdollistavia polkupyöräpaikkoja. Polkupyöräpaikat on sijoitettava pääsisäänkäyntien läheisyyteen ja niiltä on oltava sujuva yhteys liikenneväylille.

42.3 Polkupyöräpaikat, korjaus- ja muutostyöt

Piha-alueeseen kohdistuvan rakennustoimenpiteen yhteydessä tulee mahdollisuuksien mukaan parantaa polkupyörien pysäköintiä ja säilytystä.

43 § Jätehuolto ja varastointitilat

43.1 Jätehuolto

Jätteen keräysvälineet, jätetilat (sis. jätekatokset, jäteaitaukset ja jätehuoneet) ja komposto-rit tai kompostit eivät saa rumentaa ympäristöä.
Keräysvälineitä, jätekatoksia ja -aitauksia, kompostoreita tai komposteja ei saa sijoittaa tonttiliittymän näkemäalueelle.
Keräysvälineet, jätekatokset -aitaukset tulee sijoittaa paloturvallisuus huomioiden.

43.2 Varastointitilat

Ellei asemakaavassa ole toisin määrätty, suositellaan pientalotonteille rakennettavan ulkovarastointitiloja seuraavasti:

1) omakoti- ja paritalossa vähintään 8 m^2 / asunto
2) rivitalossa vähintään 5 m^2 / asuinhuoneisto

44 § Tontin lumet

Tontilta on varattava tontin lumien varastoinnille riittävästi tilaa. Lunta ei saa varastoida tie-, katu-, puisto- tai muulle yleiselle alueelle. Tarvittaessa lumi on kuljetettava kunnan osoittamiin lumen vastaanottopaikkoihin.

45 § Hulevedet ja perustusten kuivatusvedet

Tontille on rakennettava kiinteistön oma hulevesien ja perustusten kuivatusvesijärjestelmä. Lähtökohta on, että huleveden toiminta-alueella hulevedet johdetaan kunnalliseen hulevesiverkostoon tai perustellusta syystä vedet imeytetään kokonaan tai osittain omalla tontilla, mikäli maaperäolosuhteet sen sallivat ja jollei siitä aiheudu alueen rakennuksille kosteusvauriovaaraa.

Hulevedet on johdettava tarvittaessa viivyttämällä kunnalliseen hulevesijärjestelmään. Viivytys on toteutettava ensisijaisesti luontopohjaisina ratkaisuina kuten painanteina, viivytysaltaina tai vastaavina, ja toissijaisesti maanalaisena viivytysratkaisuna.

Avo-ojia ei saa täyttää, ellei selvitetä ojan täyttämisen vaikutuksia oman tontin ja naapuritonttien hulevesien johtamiselle ja haittojen syntymistä ehkäistä.

Rakennuspaikan jäte- ja hulevesiä ei saa johtaa maanteiden kuivatusjärjestelmiin.

Selvitysvaatimukset

Imeyttäminen tontilla voi edellyttää tapauskohtaisesti pohjatutkimusta ja sen perusteella tehtyä pohjarakennesuunnitelmaa.

Rakennuksen rakentamista ja peruskorjaamista koskevaan rakentamislupahakemukseen on lähtökohtaisesti liitettävä selvitys hulevesien ja perustusten kuivatusvesijärjestelmän rakentamisesta tai olemassa olevasta järjestelmästä, sen riittävyydestä, toimivuudesta ja kunnossapidosta.

9 LUKU RAKENNUKSEN TAI SEN OSAN PURKAMINEN

46 § Rakennuksen tai sen osan purkaminen

46.1 Yleismääräys

Rakennuskohteen osittaisessa purkamisessa ja korjaamisessa on otettava huomioon rakennuksen ominaispiirteet, eikä toimenpide saa harkitsemattomasti johtaa rakennuksen alkuperäisestä tyylillistä poikkeavaan lopputulokseen.

46.2 Selvitysvaatimukset

Rakennusvalvontaviranomainen voi erityisestä syystä rakennuksen purkamisen sisältävää rakentamislupahakemusta tai erillistä purkamislupahakemusta käsitellessään edellyttää, että hakija toimittaa selvityksen rakennuksen ja sen sisätilan historiallisesta tai rakennustaiteellisesta arvosta.

Rakennuksen purkajan on tarvittaessa selvitettävä rakennuksen soveltuvuus lepakoiden päiväpiiloksi.

46.3 Erityismääräys

Lepakoiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen on kielletty (Luonnonsuojelulaki 78§).

46.4 Purkamistyön toteuttaminen

Purkamistyöstä ei saa aiheutua haitallisia melu-, pöly- tai muita vastaavia vaikutuksia ympäristölle.

Purkamistyössä tulee noudattaa kiertotalouden periaatteita. Rakennuksen osien uudelleenkäyttöä rakennuspaikalla tulee priorisoida suhteessa kierrätykseen.

Rakentamislain 16§ edellyttää, että rakentamis- tai purkamislupaa haettaessa tehdään selvitys hankkeessa syntyvistä purkumateriaaleista, vaarallisista aineista ja pois kuljetettavista maa- ja kiviaineksista. Selvitystä ei tarvitse tehdä, jos purkumateriaalien määrä on vähäinen ja pois kuljetettavia maa- ja kiviaineksia ei synny. (https://rapuselvitys.fi/)

Rakentamis- tai purkamishankkeen valmistuttua purkumateriaali- ja rakennusjäteselvitys on päivitettävä toteutuneiden rakennus- ja purkujätteiden osalta. Uudisrakentamishankkeissa syntyneet rakennusjätteet tulee myös raportoida.

46.5 Tontin siistiminen purkamisen jälkeen

Jos uuden rakennuksen rakentamista ei aloiteta välittömästi rakennuksen tai sen osan purkamisen jälkeen, niin tontti on viivytyksettä siistittävä purkamisen jäljiltä.

10 LUKU YLEISET ALUEET, JULKINEN KAUPUNKITILA

47 § Puistot ja muut virkistysalueet, rannat ja laiturit

47.1 Puistot ja muut virkistysalueet

Puistoihin ja muille vastaaville virkistysalueille rakennettavien rakennusten, rakennelmien, laitosten ja muiden rakenteiden julkisivupintojen, puistokäytävien ja -aukioiden pinnoitteiden sekä hulevesien hallintajärjestelmien on sovelluttava kunkin puiston tai muun vastaavan virkistysalueen luonteeseen.

47.2 Julkisen kaupunkitilan rannat ja laiturit

Julkisen kaupunkitilan rantaan sijoitettavien laiturien, aallonmurtajien jaa muiden vastaavien rakennelmien tulee soveltua kunkin alueen kaupunkikuvaan ja rantamaisemaan. Julkisen kaupunkitilan laiturien tulee soveltua eri väestöryhmille.

11 LUKU RAKENNUSTYÖN AIKAISET JÄRJESTELYT

48 § Työmaan perustaminen, käyttö ja siistiminen

48.1 Työmaan perustaminen ja aitaaminen

Työmaa on, ottaen erityisesti huomioon jalankulkuliikenteen sujuvuus, erotettava ympäristöstään turvallisesti ja tarkoituksenmukaisesti, tarvittaessa aitaamalla.

48.2 Säilytettävä puusto

Työmaalla säilytettäväksi tarkoitettu puusto on suojattava asianmukaisesti työn ajaksi.

48.3 Työmaan siisteys

Työmaa on pidettävä hyvässä ja siistissä järjestyksessä.

Työmaalla materiaalit on säilytettävä suojattuina valmistajan ohjeiden edellyttämällä tavalla.

48.4 Työmaasta aiheutuvien haittojen vähentäminen ja torjuminen

Työmaata on hoidettava niin, ettei siitä aiheudu henkilö- ja omaisuusvahinkoja, liikenne- ja muita häiriöitä tai kohtuutonta muuta haittaa ympäristölle.

Kaikissa toimenpiteissä on estettävä häiritsevän pölyn, kaivumaiden, lietteen, savun, hajun ja muiden haitallisten aineiden leviäminen ympäristöön. Työkoneiden poltto- ja voitelunesteiden ja muiden aineiden varastointi työmaalla on järjestettävä siten, ettei vaarallisia tai haitallisia aineita joudu ympäristöön ja maaperään.

Työmaalta ei saa johtaa vesistöön tai ojaan kiintoainetta tai lietettä tai haitallisia aineita sisältäviä hule- tai kuivatusvesiä. Työmaavesien käsittelyssä ja johtamisessa tulee noudattaa määräyksiä.

48.5 Työmaan jätehuolto

Työmaan jätehuollon on oltava suunnitelmallista. Työmaalla on oltava työmaan kokoon suhteutetut, riittävät tilat jätehuollon järjestämiseen.

48.6 Työmaan siistiminen töiden päätyttyä

Työn valmistumisen jälkeen tilapäiset työmaarakennukset, työmaa-aidat ja vastaavat työmaarakenteet on poistettava viipymättä ja työmaa-alue on siistittävä.

12 LUKU RAKENNUSKOHTEEN JA YMPÄRISTÖN YLLÄPITO

49 § Rakennuskohteen ja sen ympäristön hoitaminen

Rakennusvalvontaviranomainen voi tarvittaessa järjestää kaupunginosa- tai aluekohtaisia tarkastuksia rakennetun ympäristön valvomiseksi. Tarkastuksen yhteydessä havaitut puutteet kirjataan ja ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin.

50 § Työajoneuvojen ja laitteiden säilyttäminen rakennuspaikalla

Rakennuksen omistajan ja haltijan on osaltaan järjestettävä ulkona tapahtuva varastointi niin, ettei se turmele tieltä tai muulta yleiseltä kulkuväylältä tai alueelta näkyvää maisemaa eikä häiritse ympäröivää asutusta.
Asemakaava-aluetta ei saa käyttää häiriötä aiheuttavaan tai ympäristöä rumentavaan varastointiin eikä pitkäaikaiseen tai laajaan tavaroiden ulkosäilytykseen, jollei asemakaavasta muuta johdu.

51 § Rakentamattomat ja rakennetut tontit ja muut alueet

Rakentamattomia/rakennettuja tontteja tulee hoitaa siten, että ne eivät rumenna ympäristöä eikä niitä saa käyttää asemakaavan vastaisesti tai siten, että ympäristölle aiheutuu haittaa ja viihtyisyyden vähenemistä.

13 LUKU ERINÄISET MÄÄRÄYKSET

52 § Määräyksistä poikkeaminen

Poikkeuksen tämän rakennusjärjestyksen määräyksistä voi erityisestä syystä myöntää hallintosäännössä määrätty viranomainen ja vähäisiä poikkeuksia rakennusluvan myöntävä viranomainen siinä järjestyksessä kuin laissa on asiasta säädetty.

53 § Täydentävät määräykset ja ohjeet

Kunta voi antaa rakennusjärjestystä täydentäviä määräyksiä. Rakennusvalvontaviranomainen voi antaa rakennusjärjestystä täydentäviä ohjeita. Täydentävät määräykset ja ohjeet eivät saa olla ristiriidassa rakennusjärjestyksen tavoitteiden kanssa.

54 § Rakennusjärjestyksen voimaantulo

Tämä rakennusjärjestys tulee voimaan 1.1.2027.

Rakennusjärjestys määrätään tulemaan voimaan muutoksenhausta huolimatta (niiltä osin kuin muutoksenhaku ei koske).

Tällä rakennusjärjestyksellä kumotaan kaupunginvaltuuston 12.5.2024 §25 hyväksymä ja 1.6.2014 voimaan tullut rakennusjärjestys.

14 MÄÄRITELMIÄ JA LYHENTEITÄ

ASEMAKAAVA
Alueiden käytön yksityiskohtaista järjestämistä, rakentamista ja kehittämistä varten tehty suunnitelma (=kaava), joka osoittaa tarpeelliset alueet eri tarkoituksia varten ja ohjata rakentamista ja muuta maankäyttöä paikallisten olosuhteiden, kunta- ja maisemakuvan, hyvän rakentamistavan, olemassa olevan rakennuskannan käytön edistämisen ja kaavan muun ohjaustavoitteen edellyttämällä tavalla. Asemakaavat laaditaan pääosin useampaa korttelia koskeviksi.

ASEMAPIIRROS
Rakentamislupahakemukseen liittyvä suunnitelma, jossa osoitetaan, että suunniteltu rakentaminen on kaavan tai muun maankäyttösuunnitelman ja rakennusjärjestyksen mukaista ja täyttää rakennuspaikalle ja sen käytölle asetetut vaatimukset. Asemapiirrokseen on sisällyttävä rakennuspaikan, rakennuksen ja piha-alueen tiedot ennen ja jälkeen suunnitellun rakentamisen. Lisäksi asemapiirrokseen on sisällyttävä rakennuspaikan ja rakennuksen mahdolliseen suojeluun tai rauhoittamiseen liittyvät tiedot. Asemapiirros on hankekohtainen ja sen tekee hankkeen suunnittelija.

HULEVESI
Hulevesi on maan pinnalle, rakennuksen katolle tai muulle pinnalle kertyvä sade- tai sulamisvesi.

JÄTEVESI
Jätevesillä tarkoitetaan vesikäymälän jätevesiä sekä muita talousjätevesiä kuten pesu-, sauna-, keittiö- ja astianpesuvesiä.

KANTOVESI
Rakennuksessa ei ole kiinteää paineellista vesijohtoa. Vesi kannetaan, johdetaan siihen verrattavalla tilapäisellä vesijohdolla tai pumpataan käsin.

KATUALUE
Asemakaavassa osoitettu katualue maanalaisine ja maanpäällisine sekä maanyläpuolisine johtoineen, laitteineen ja rakenteineen.

KATOS
Katos on rakennelma, rakennus tai rakennuksen osa, jonka seinien pinta-alasta on avoinna vähintään 30 %. Seinien piiristä enintään 50 % voi olla seinämäistä rakennetta tai sellaiseksi helposti muutettavaa.

KELLARIKERROS
Kellarikerros on kokonaan tai pääosin maanpinnan alapuolella.

KERROS
Rakennuksen kerros on kokonaan tai pääosin maanpinnan yläpuolella.

KERROSALA
Rakennuksen kerrosalaan luetaan kerrosten alat ulkoseinien ulkopinnan mukaan laskettuina ja se kellarikerroksen tai ullakon ala, johon sijoitetaan tai voidaan tilojen ominaisuuksista päätellen sijoittaa rakennuksen pääasiallisen käyttötarkoituksen mukaisia tiloja. Kerrosalaan kuuluviin tiloihin lasketaan vähintään 160 cm korkeat tilat.

KOKONAISALA
Rakennuksen kokonaisalaan lasketaan kaikkien kerrosten, kellareiden, katosten ja lämpöeristettyjen ullakoiden pinta-ala yhteensä ulkomitoin. Mukaan ei lasketa parvekkeita, eikä 160 cm matalampia tiloja.

KULTTUURIHISTORIALLISESTI ARVOKAS
Rakennus on kulttuurihistoriallisesti arvokas, jos se on suojeltu rakennusperintölailla tai asema-, yleis- tai maakuntakaavalla tai jos sillä asiantuntijan tekemän selvityksen perusteella on kulttuurihistoriallisia arvoja. Rakennusvalvonta voi tarvittaessa edellyttää rakennuksen kulttuurihistoriallisten arvojen selvittämistä.

LÄMMITYSLAITE JA TULISIJA

Tulisija on kiinteästi savuhormiin liitetty takka, uuni tms. Lämmityslaite voi olla esim. sähköllä tai kaasulla toimiva siirreltävä laite.

PALO-OSASTOINTI
Rakennuksia joudutaan osastoimaan ulkopuolista ja/tai sisäpuolista paloa vastaan mm. rakennuksen sijainnin tai sen osan käyttötarkoituksen perusteella.

POIKKEAMINEN
Kunta voi erityisestä syystä hakemuksesta myöntää poikkeamisen rakentamislaissa säädetystä tai sen nojalla annetusta rakentamista tai muuta toimenpidettä koskevasta säännöksestä, määräyksestä, kiellosta tai muusta rajoituksesta.

POHJAPINTA-ALA
Rakennuksen pohjapinta-alaan lasketaan rakennuksen katetun osan peittämä maa-ala.

PÄÄPIIRUSTUKSET
Pääpiirustuksiin kuuluvat asemapiirros sekä pohja-, leikkaus- ja julkisivupiirrokset.
RAKENNUS
Erillinen, kiinteä, paikallaan pysytettäväksi tarkoitettu, omalla sisäänkäynnillä varustettu kohde, joka sisältää katettua ja seinien erottamaa tilaa.

SIIRRETTÄVÄ MAINOSLAITE
Jalkakäytävälle sijoitettava mainosteline, joka poistetaan kadulta liiketilan sulkemisen yhteydessä. Usein ns. A-mainosteline.

RAKENNUSALA
Asemakaavassa määritelty alue, jonka sisään rakennus/rakennukset saa sijoittaa.

RAKENNUSKOHDE
Rakennus- tai rakennelma, jolla voi olla vaikutusta ympäröivään alueiden käyttöön ja jonka toteuttamisessa on otettava huomioon olennaisia teknisiä vaatimuksia, sekä erityistä toimintaa varten rakennettavaa aluetta, josta aiheutuu vaikutuksia sitä ympäröivien alueiden käytölle.

RAKENTAMISLUPA
Rakentamislain 42 § mukainen lupa rakennuksen tai rakennuskohteen rakentamiselle tai korjaus- ja muutostyölle.

SIJOITTAMISLUPA
Rakentamislain 43 § mukaisesti rakentamislupa koostuu sijoittamisen ja toteuttamisen edellytyksien tarkastelusta. Luvan hakijan niin pyytäessä kunta voi ratkaista sijoittamisen

edellytysten olemassaolon erillisellä sijoittamisluvalla.

SUUNNITTELUTARVE RANTA-ALUEELLA
Alueidenkäyttölain 72 § mukaisesti meren tai vesistön ranta-alueeseen kuuluvalle ranta-vyöhykkeelle ei saa rakentaa rakennuskohdetta ilman asemakaavaa tai sellaista oikeusvaikutteista yleiskaavaa, jossa on erityisesti määrätty yleiskaavan tai sen osan käyttämisestä rakentamisluvan myöntämisen perusteena.

RAKENNUSPAIKKA
Tässä rakennusjärjestyksessä käytetään nimitystä rakennuspaikka sekä asemakaavan mukaisesta tontista, että tilan, määräalan tai muun vastaavan maa-alueen muodostamasta rakennuspaikasta.

RAKENTAMISTAPAOHJE
Rakentamistapaohje on usein asemakaavaa täydentävä asiakirja, jolla annetaan alueen rakentamista koskevaa ohjausta ja määräyksiä.
RANTA-ALUE
Ranta-alueen leveys vaihtelee vesistön ja maasto-olosuhteiden mukaan. Ranta-alue ulottuu rantaviivasta sisämaahan päin niin pitkälle kuin asutuksella on vaikutusta vesistöön. Ranta-alue ulottuu yleensä enintään 200 metrin päähän keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta.

RANTAVIIVA
Rantaviivalla tarkoitetaan keskivedenkorkeuden mukaista rantaviivaa.

RANTAVYÖHYKE
Rantavyöhyke tarkoittaa sellaista rannan osaa, jonka luonnonolosuhteisiin järven vaikutus ulottuu, joka maisemallisesti mielletään rantaan kuuluvaksi tai jolle kohdistuu erilaisia rantaa hyödyntäviä maankäyttötarpeita. Rantavyöhykkeen voidaan katsoa ulottuvan noin 100 metrin etäisyydelle, mutta maastosta ja maisemarajoista johtuen rantavyöhyke voi olla kapeampikin.

RKY-ALUE
Museoviraston inventoimat valtakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt. Valtakunnalliseen inventointiin valitut kohteet antavat alueellisesti, ajallisesti ja kohdetyypeittäin monipuolisen kokonaiskuvan maamme rakennetun ympäristön historiasta ja kehityksestä. Näillä alueilla rakentamisessa tulee erityisesti huomioida alueiden arvojen säilyttäminen.

ULLAKKO

Ullakko on pääosin julkisivun ja vesikaton leikkauslinjaa ylempänä kerroksen yläpuolella.

VÄHÄINEN POIKKEAMINEN RAKENTAMISLUVAN YHTEYDESSÄ
Rakentamisluvan myöntävä viranomainen voi myöntää poikkeamisen säännöksestä, määräyksestä, kiellosta tai muusta rajoituksesta, kun poikkeamista voidaan pitää vähäisenä.

YLEISKAAVA
Yleiskaavan tarkoituksena on kunnan tai sen osan yhdyskuntarakenteen ja maankäytön yleispiirteinen ohjaaminen sekä toimintojen yhteen sovittaminen. Yleiskaavassa esitetään tavoitellun kehityksen periaatteet ja osoitetaan tarpeelliset alueet yksityiskohtaisen kaavoituksen ja muun suunnittelun sekä rakentamisen ja muun maankäytön perustaksi.

15 LIITEET

1) Siirtyvät rakennuskaavoja koskevat lisämääräykset
2) Kartta, suunnittelutarvealueet
3) Kartta pohjavesialueet
4) Maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt 2016
5) Maakunnallisesti maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat alueet
6) Valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaat geologiset kohteet

Toimivaltaisella viranomaisella on tarvittaessa oikeus täydentää ja tarkistaa liitekarttoja ja –asiakirjoja

PARKANO

LIITE 1. Siirtyvät lisämääräykset Rakennusjärjestys 7.11.1966 22–40 §

Rakennuskaava-aluetta koskevat lisämääräykset

22§ Milloin rakennuskaavassa ei ole määrätty tai esitetty korttelissa tai korttelin osassa rakennuspaikkaa tai sen vähintä pinta-alaa, mutta rakennusalat on määrätty, rakennuspaikan tulee suunnilleen vastata rakennusoikeuden nojalla määräytyvää suhteellista rakennuspaikan pinta-alaa.

23§ Milloin rakennuskaavassa on korttelissa tai korttelin osassa esitetty ohjeelliset rakennuspaikan rajat, on näitä rajoja rakennuspaikkoja muodostettaessa, mikäli mahdollista, noudatettava

24§ Rakennuspaikan tulee muodoltaan ja sijainniltaan olla sellainen, että se ei rajoita rakennuskorttelin muun alueen tarkoituksenmukaista käyttöä. Rakennuspaikan on loma-asuntoalueen rakennuspaikkaa lukuun ottamatta rajoituttava riittävästi rakennuskaavan mukaiseen liikenneväylään tai erityisessä tapauksessa yleiseen alueeseen, minkä kautta on oltava ajokelpoinen yhteys.

25§ Milloin rakennuskaavassa ei ole määrätty rakennusalaa, rakennuksen etäisyyden rakennuspaikan rajasta tulee olla vähintään yhtä suuri kuin sen rajan puoleinen korkeus, kuitenkin vähintään viisi metriä. Rakennuslautakunta voi kuitenkin erityisestä syystä sallia rakennuksen rakennettavaksi rajaan tai lähemmäksi rajaa, jollei siitä ole naapurille huomattavaa haittaa tai tämä on antanut rakentamiseen suostumuksensa.

26§ Samalla rakennuspaikalla rakennukset on sijoitettava riittävän etäälle toisistaan.

27§ Asuntokerrostaloa (AK), liikerakennusta (AL) tai yhdistettyä liike- ja asuntokerrostaloa (ALK) varten tarkoitetun rakennuspaikan pinta-alasta saa käyttää rakentamiseen enintään 20 prosenttia. Rakennuspaikan kerrosala saa olla enintään 60 prosenttia rakennuspaikan pinta-alasta. X)

28§ Rivitaloa tai muuta kytkettyä rakennusta (AR) varten tarkoitetun rakennuspaikan pinta-alasta saa käyttää rakentamiseen enintään 20 prosenttia. Rakennuspaikan kerrosala saa olla enintään 40 prosenttia rakennuspaikan pinta-alasta.

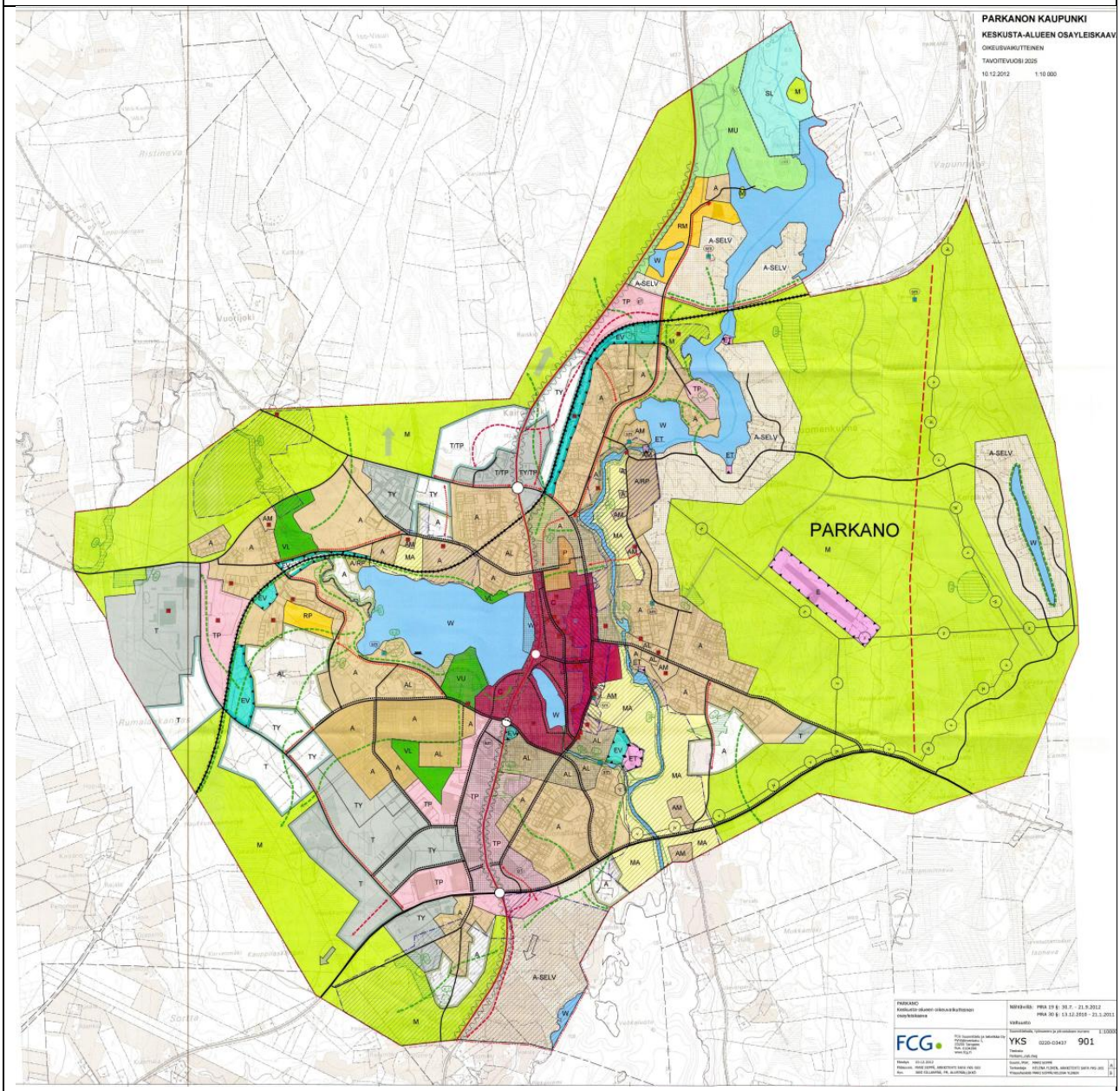
29§ Omakotirakennusta tai muuta enintään kahden perheen taloa (AO) tai maatilan talouskeskusta (AT) varten tarkoitetun rakennuspaikan kerrosala saa olla enintään 25 prosenttia rakennuspaikan pinta-alasta.

X) Erikoistapauksissa rakennuslautakunta on oikeutettu antamaan edellä oleviin prosenttilukuihin vähäisiä poikkeuksia.

PARKANO

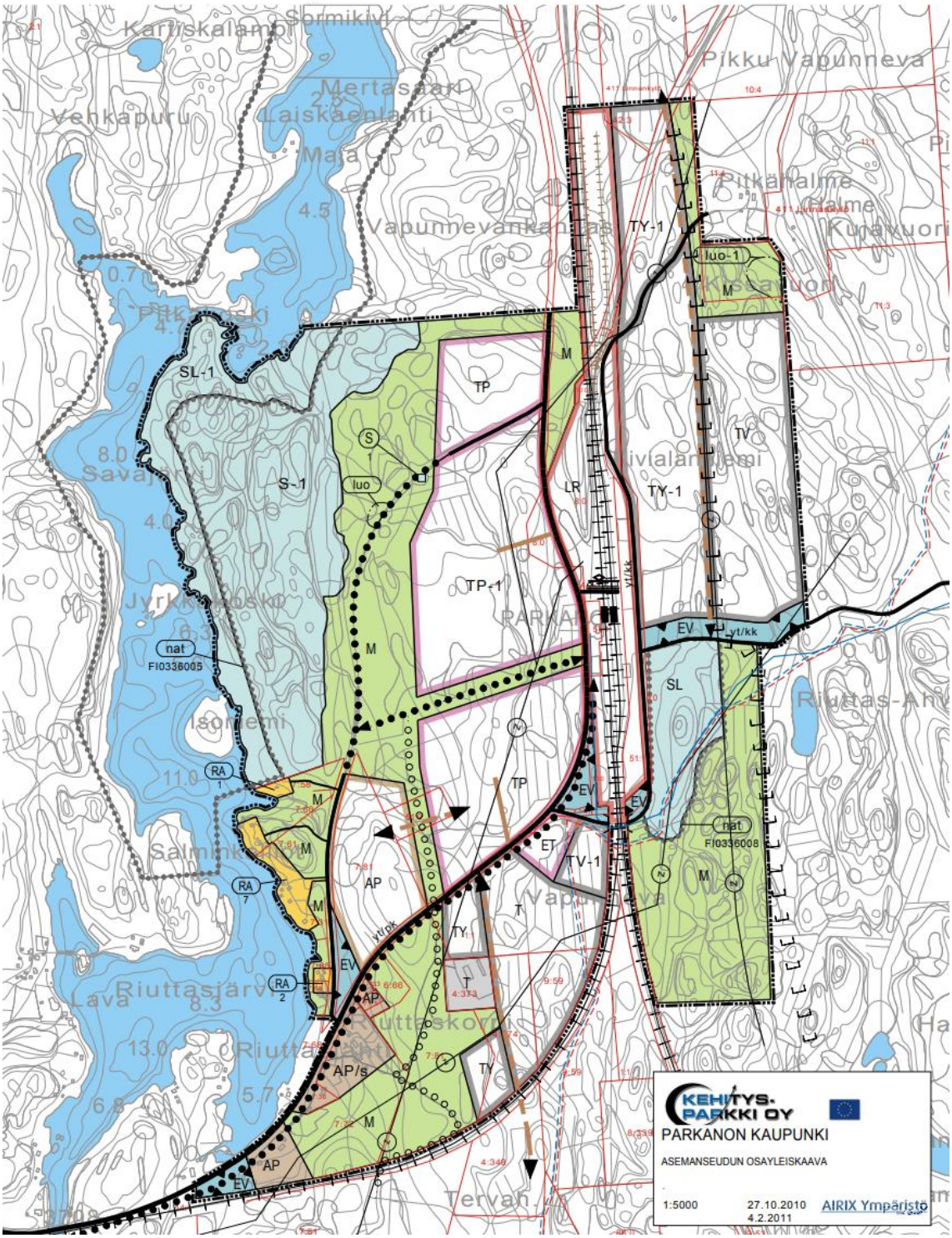
Liite 2a. suunnittelutarvealueet

Keskustan osa-yleiskaava-alue

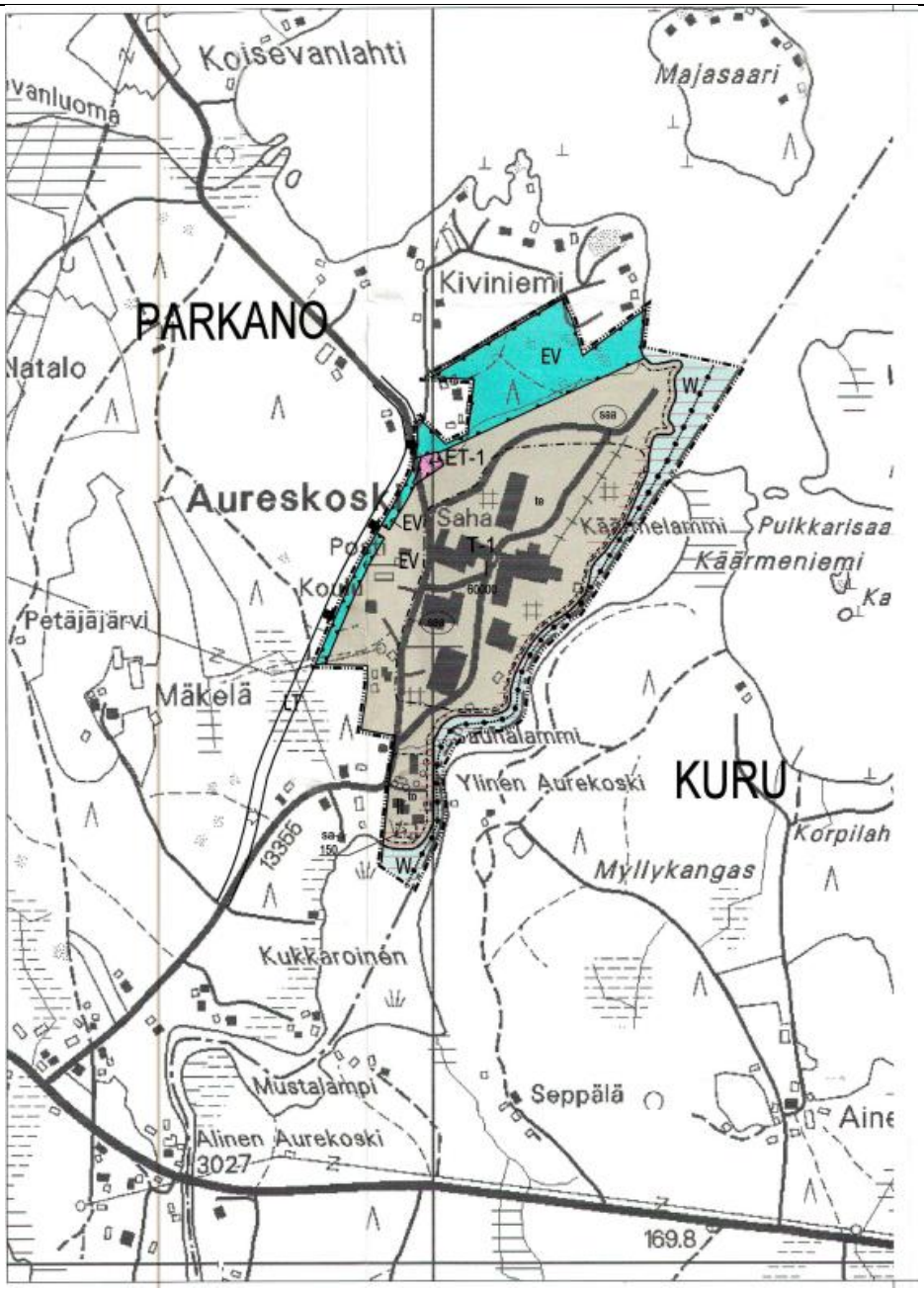
Liite 2b. suunnittelutarvealueet

Asemanseudun osayleiskaava-alue

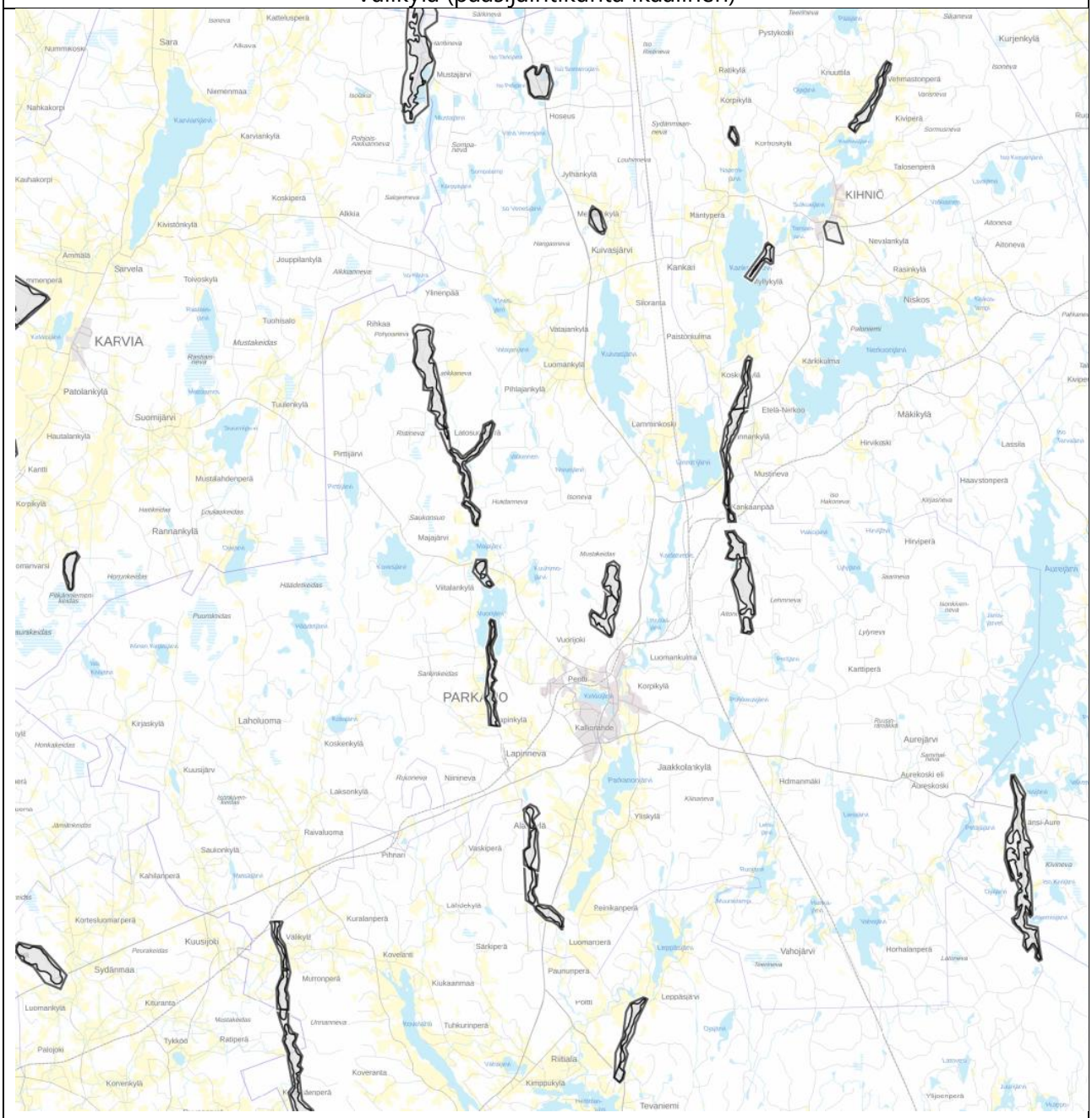
Liite 2c. suunnittelutarvealueet

Aureskosken osayleiskaava-alue

LIITE 3. Kartta, pohjavesialueet, vesi.fi karttapalvelu

1E-luokka; Latikkakangas ja Metsäsianvuori sekä Kihlakunnankangas (pääsijaintikuntaKarvia)
1-luokka; Isokangas, Karjanmaa A, Karjanmaa B, Kuivasjärvi, Ristiharju ja Vuorijärvi
2E-luokka; Lapinneva-Lapiolahti
2-luokka; Hoseuskangas, Lapinneva etelä, Lapinneva pohjoinen ja Mäntylänharju sekä Välikylä (pääsijaintikunta Ikaalinen)

LIITE 4a. Pirkanmaan maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt 2016

Parkanon kirkon ympäristö ja vanha raitti

PARKANON KIRKON YMPÄRISTÖ JA VANHA RAITTI

Ympäristötyyppi: taajama

Sijainti: Parkanon keskusta

KOHDE

- kirkko
- tapuli
- hautausmaa
- läpikäytävä
- lainamakasiini
- asuin- ja liiketaloja 1900-1960-luvuilta
- maatilan pihapiiri
- terveyskeskus
- koulut
- urheilukenttä
- kunnantalo / paloasema
- autokorjaamo

NYKYTILA

Kanan kantatila jäänyt liikekeskustan sisälle, sairaalaa laajennettu, liikekeskusta siirtynyt enenevästi alueen ja 3-tien väliin, rakennukset ja katutila hoidettuja, vanhimpia liikerakennuksia muutettu muuhun käyttöön. Vanhin rakennuskerrostuma harvinaistunut.

MUUTOSKESTÄVYYS kirkonmäki 1/3, muut 2/3

Kirkonmäki

OMINAISPIIRTEET JA ARVOT

- Kirkon seutu ilmentää sotia edeltävää kirkonkylän rakentamista
- Kirkonmäki, koulukeskus ja pääkaduksi muuttunut raitti edustavat kirkonkylän muutosta kaupunkimaiseksi kokonaisuudeksi, mittakaavallisesti eheä, näkyy hyvin eri vaiheiden rakennustapa
- keskusraitti ilmentää sotien jälkeisiä rakennemuutoksia 1970-luvulle asti, muuttumista teollisuuspaikkakunnan liike-elämän ja hallinnon keskukseksi
- maisemallisesti keskeinen sijainti, maiseman pohjana kantatalon joenvarren pellot sekä vanhat kulkuväylät harju ja raitti
- keskusraittia leimaava 50- ja 60-luvun rakennuskanta tyylipiirteineen, erityisesti pankkitalot

HISTORIA

- asutushistoria: maakirjatalo, sotien jälkeinen asuntorakentaminen
- elinkeinohistoria: vanha kauppapaikka, liikerakennukset
- liikennehistoria: vanhojen maanteiden risteyskohta
- hallintohistoria: vanha kaupungintalo
- sivistyshistoria: koulut
- sosiaalihistoria, hyvinvointivaltion historia: sotien jälkeinen koulu- ja sairaalarakentaminen

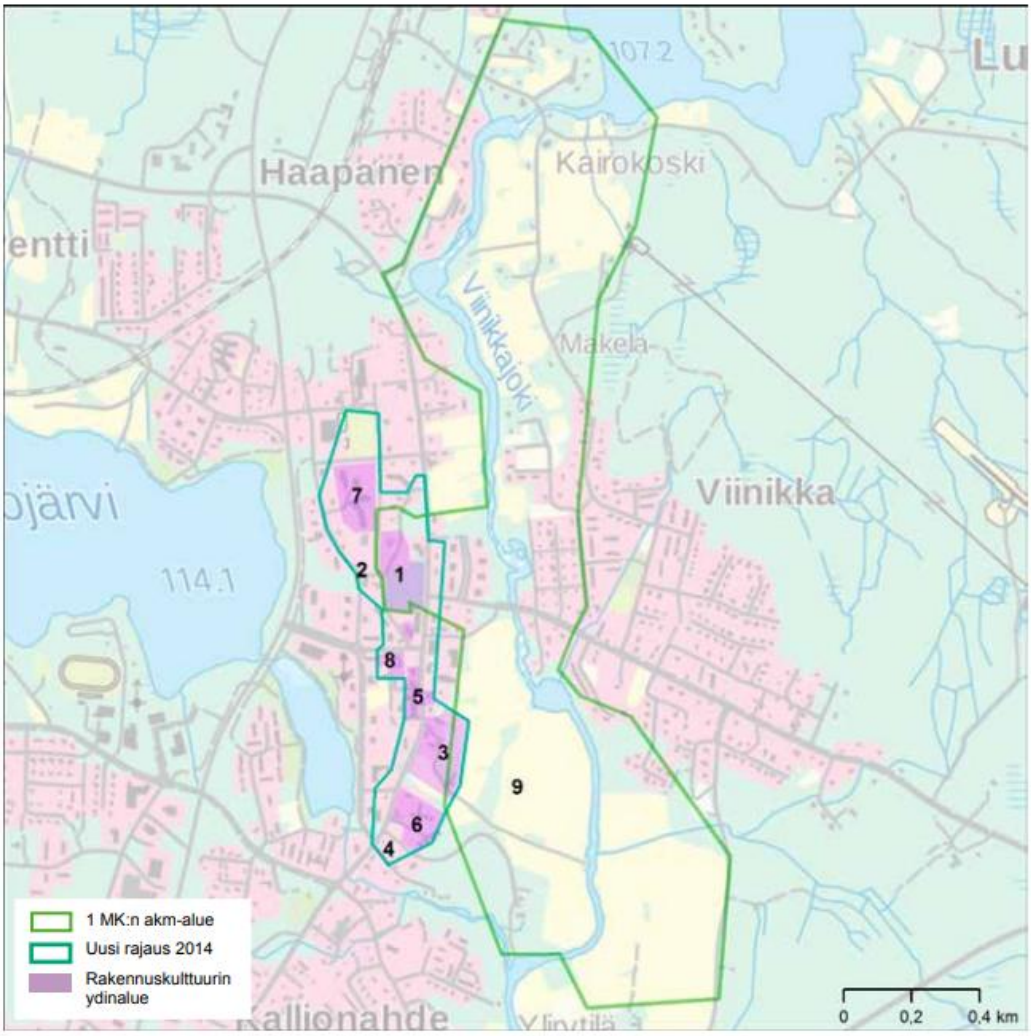
Liiketaloja

LÄHTEET

Parkanon rakennetun ympäristön selvitys, 2010,
Jari Heiskanen, FCG

LIITE 4b. Pirkanmaan maakunnallisesti arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt 2016

Parkanon kirkon ympäristö ja vanha raitti

1. Kirkko 1800-luvun alusta, tapuli 1889, lainajyvästö 1890, läpikäytävärakennus kirkkomaan aidassa 1916
2. Kirkkokadun ja raitin vanha puinen rakennuskanta
3. Kanan kantatila, päärakennus, runko vuodelta 1870, hyvin säilyneitä maatalouden ulkorakennuksia
4. Puisen kirkonkylän kauppa- ja asuinrakennukset vanhojen maanteiden varsilla
5. 50-60-lukujen liikerakennukset, enintään kolmikerroksisia mm. pankkien taloja
6. Sairaala 1958
7. Kansakoulu 1951, kansalaiskoulu 1969
8. Vanha kaupungintalo (paloasema) 1952
9. Viinikanojan maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema rajautuu tähän kohteeseen, sisältäen myös Kanan pihapiirin

PARKANO

LIITE 5a. Kartta, maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat alueet

Linnakylän kulttuurimaisema

PARKANO
Linnankylän kulttuurimaisema

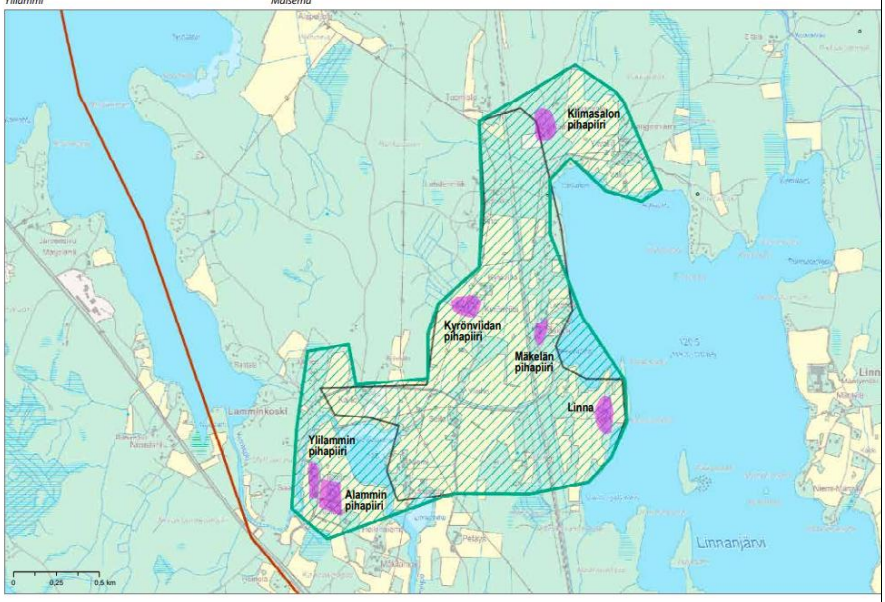

Yllämmi

Maisema

1) Historiallisesti arvokas maatalousalue, säilynyt viljelyksessä (1800-luku tai vanhempi)	-
2a) Historiallinen kylätontti	x
2b) Historiallinen merkittävä tielinja	-
3) Kiinteä muinaisjäännös	-
5) Arvokas maisema-alue (2013)	-
6) Perinteinen ja vaihteleva maisemakuva	x
4a) Arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009)	-
4b) Maakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä	-

1 MK:n MY-alue
1 MK:n akm-alue
Niityt
Pellot
Asutus
Muinaisjäännös

1 MK:n MY-alue
1 MK:n akm-alue
Uusi rajaus 2014
Rakennuskulttuurin ydinalue
Historiallinen tielinja

LIITE 5b. Kartta, maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat alueet

Viinikanojan kulttuurimaisema

LIITE 5c. Kartta, maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaat alueet

Alaskylän kulttuurimaisema

PARKANO
Alaskylän kulttuurimaisema

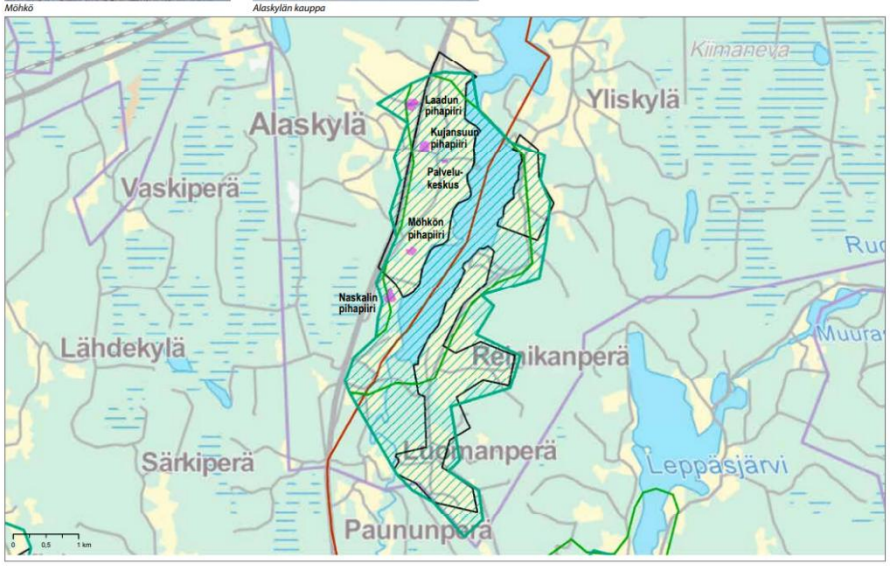

Möhkö

Alaskylän kauppa

1) Historiallisesti arvokas maatalousalue, säilynyt viljelyksessä (1800-luku tai vanhempi)	-
2a) Historiallinen kylätontti	x
2b) Historiallinen merkittävä tielinja	x
3) Kiinteä muinaisjäännös	-
5) Arvokas maisema-alue (2013)	-
6) Perinteinen ja vaihteleva maisemakuva	x
4a) Arvokas rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009)	-
4b) Maakunnallisesti arvokasta rakennettua kulttuuriympäristöä	-

1 MK:n MY-alue
1 MK:n akm-alue
Niityt
Pellot
Asutus
Muinaisjäännös

1 MK:n MY-alue
1 MK:n akm-alue
Uusi rajaus 2014
Rakennuskulttuurin ydinalue
Historiallinen tielinja

LIITE 6a. Kartta, maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaat geologiset kohteet

(Pirkanmaan maakuntakaava 2040 sekä elonkirjon ja energian vaihemaakuntakaava yhdistelmä)

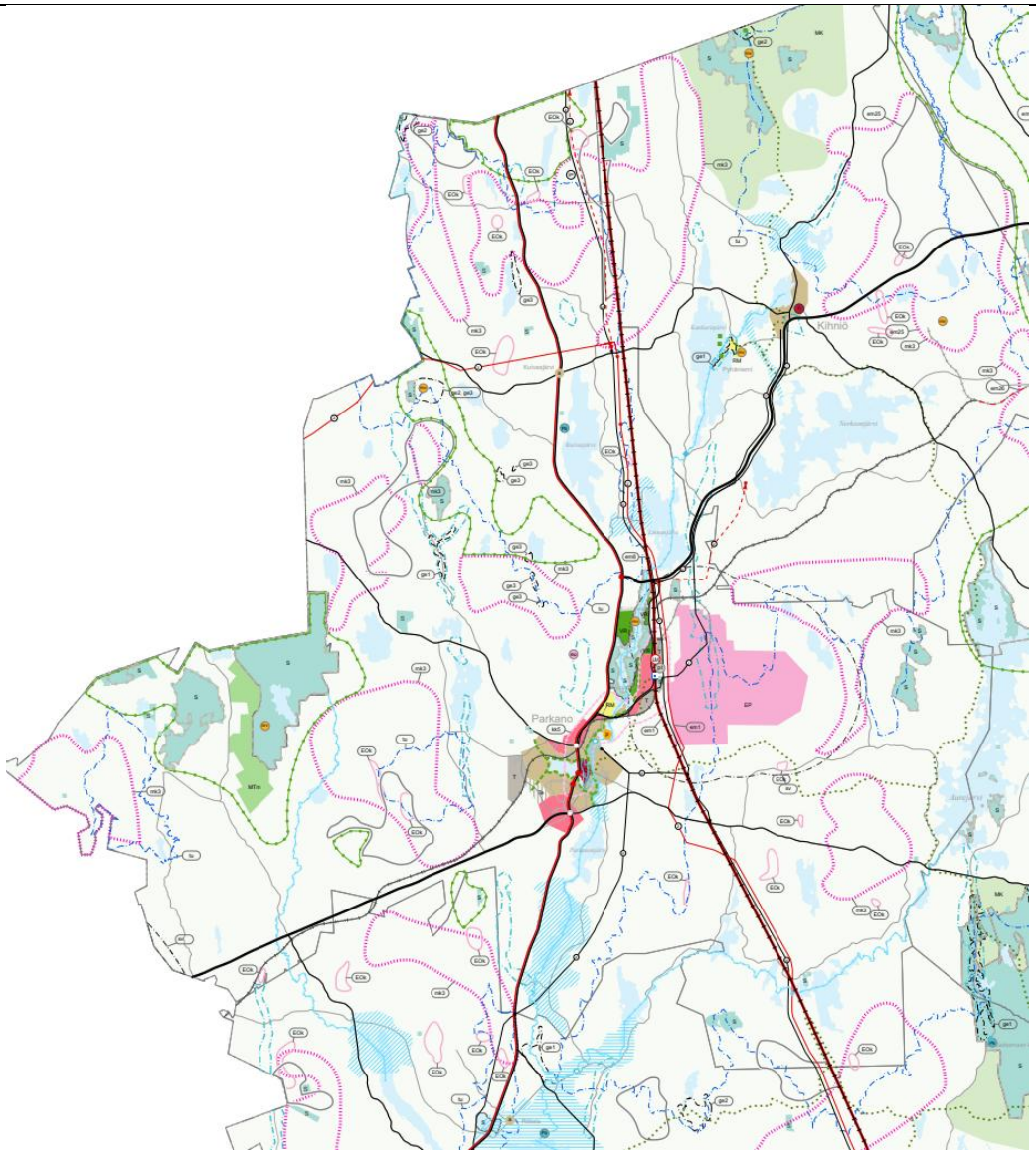
Arvokas geologinen muodostuma.

ge1 Harjualue.

ge2 Kallioalue.

ge3 Moreenimuodostuma tai tuuli- ja rantakerrostuma.

ge Kivikko.

LIITE 6b. Kartta, maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaat geologiset kohteet
Valtakunnallisesti arvokkaat kallioalueet

Alkkianvuori, Ylinenpää, kartta

Pinta-ala: 123 ha
Kuvaus: kallioalueen sisällä lisäksi valtakunnallisesti arvokas rantakerrostuma (Ancylysjärven aikaisia muinaisrantoja).
Erityistä: luonto- ja retkeilypolku vuoren ympäri, rauhoitettu pahkainen mänty ja Raatosulkonnevan Natura 2000 -alue polun varrella, kota Alkkianlammen rannalla. Lauhanvuoren-Hämeenkankaan Geopark-kohde (www.lhgeopark.fi)
Omistus: valtio

LIITE 6c. Kartta, maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaat geologiset kohteet
Valtakunnallisesti arvokkaat kallioalueet

Majurinvuori- Ruskiavuori, Mustajärvi, kartta

Pinta-ala: 46 ha (Ruskiavuori osin Jalasjärven puolella)
Kuvaus: Ruskiavuorella laajoja silokallioita, Majurinvuoren länsireunalla noin 25 m kokea porrasmainen jyrkänne, jonka tyvellä lohkareikkoa.
Erityistä: hyvä retkikohde, lähellä Vapo Oy:n Sompalaavu
Omistus: yksityinen

LIITE 6d. Kartta, maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaat geologiset kohteet
Valtakunnallisesti arvokkaat kivikot

Isomäenvuori, Hoseus, kartta

Pinta-ala: 0,5 ha
Kuvaus: Geologisesti melko edustava, maisemallisesti edustava.
Pituus 150 m ja leveys 60 m.
Erityistä: muinaisrantakivikko, rantavallimaisia terasseja
Omistus: valtio

LIITE 6e. Kartta, maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaat geologiset kohteet
Maakunnallisesti arvokkaat harjualueet

Ristiharju, Latosuonperä, kartta

Pinta-ala: 57 ha
Kuvaus: noin 2 km pitkä etelä-pohjoissuuntainen harjuselänne, johon liittyy lounais-kaakkosuuntainen selänne pohjoisosassa, myös pari lampea.
Erityistä: hyvä pyöräretkikohde selännettä halkovan tien vuoksi
Omistus: yksityinen, valtio

LIITE 6f. Kartta, maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaat geologiset kohteet
Valtakunnallisesti arvokkaat moreenimuodostumat

Huhdanmäki, Pihlajankylä, kartta

Pinta-ala: 17,4 ha
Kuvaus: kumpumoreeni; selkeä ja jyrkkärinteinen, runsaslohkareinen, sisäinen maisema vaihteleva.
Erityistä: tervahauta lounaiskulmassa
Omistus: yksityinen

LIITE 6g. Kartta, maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaat geologiset kohteet
Valtakunnallisesti arvokkaat moreenimuodostumat

Kannonrannan drumliini, Jylhänkylä, kartta

Pinta-ala: 38,8 ha
Kuvaus: drumliini; selkeämuotoinen, lakialueeltaan tasainen ja vähälohkareinen, länsirinteeltään jyrkkä.
Erityistä: hienot näkymät Iso-Venesjärvelle
Omistus: valtio, yksityinen

LIITE 6h. Kartta, maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaat geologiset kohteet
Valtakunnallisesti arvokkaat moreenimuodostumat

Katajalamminkangas, Lamminkoski, kartta

Pinta-ala: 32,9 ha
Kuvaus: kumpumoreeni, joka koostuu kolmiosaisesta moreeniselänteiden jonosta, rajautuu suoalueisiin, vähälohkareinen
Erityistä: keskimmäisen osan korkeimmilla kohdilla rantakerrostuma
Omistus: valtio, yksityinen

LIITE 6i. Kartta, maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaat geologiset kohteet
Valtakunnallisesti arvokkaat rantakerrostumat

Alkkianvuoren rantakerrostuma, Ylinenpää, kartta

Pinta-ala: 20,6 ha
Kuvaus: Yoldiameren aikainen rantakerrostuma tasossa 185-187 mpy, rantavallia, rantakivikkoa ja pirunpeltoa
Erityistä: luontopolku halkoo ja sivuaa rantakerrostumaa.
Omistus: valtio